

UAB CityForm LT

Įmonės kodas: 304696907 / S. Žukausko g.4, LT-08244 Vilnius

Tel.: +370 616 54100, el. p.: info@cityform.lt

PLANAVIMO
ORGANIZATORIUS

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS**

Kodas Juridinių asmenų registre 188642660 Vytauto g. 38, LT-41143
Biržai tel. (8 450) 43 142, el.p. savivaldybe@birzai.lt

TERITORIJŲ PLANAVIMO
DOKUMENTO PAVADINIMAS

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS
VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO
INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PLANO KEITIMAS**

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI ATRANKOS DOKUMENTAS

PLANUOJAMA TERITORIJA

Biržų rajono savivaldybės teritorija

TERITORIJŲ PLANAVIMO
DOKUMENTO RŪŠIS

SPECIALUSIS

PORŪŠIS

INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANAS

LYGMUO

SAVIVALDYBĖS

ETAPAS

RENGIMO

STADIJA

BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO (T.T. SPAV)

BYLOS ŽYMUO

CF-20U-43

TOMAS

III

DATA

2021 m.

Atest.Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	UAB CityForm LT DIREKTORĖ	GITANA MINEIKIENĖ	
ATP1735	PROJEKTO VADOVĖ	GIEDRĖ RATKUTĖ SKAČKAUSKIENĖ	
TPV0105	DOKUMENTO RENGĖJA	GITANA MINEIKIENĖ	

TURINYS

ĮVADAS.....	4
Projekto sudėtis.....	3
Darbą parengusių specialistų sąrašas.....	3
1. INFORMACIJA APIE PLANO RENGIMO ORGANIZATORIŲ.....	5
2. INFORMACIJA APIE PLANĄ.....	5
2.1. Plano pavadinimas, rengimo pagrindas, planavimo programa.....	5
2.2. Plano pagrindiniai tikslai ir uždaviniai.....	6
2.3. Plano sąsaja su kitais planais ar programomis.....	7
2.4. Plano alternatyvų aprašymas.....	10
3. INFORMACIJA APIE NUMATOMĄ PLANO ĮGYVENDINIMO VIETĄ.....	27
3.1. Informacija apie numatomą plano įgyvendinimo vietą.....	27
3.2. Informacija apie kiekvieną numatomą plano įgyvendinimo vietą.....	27
3.3. Teritorijos apsaugos statusas.....	29
3.4. Ar teritorijoje randamos saugomos gyvūnų ar augalų rūšys ir/ar natūralios buveinės, kitos saugotinos gamtinės ar kultūros paveldo vertybės.....	42
3.5. Ar plano įgyvendinimas gali sąlygoti teritorijos aplinkos kokybės normų viršijimą.....	56
3.6. Ar teritorija yra jautri ir (arba) vertinga aplinkos apsaugos požiūriu.....	56
3.7. Kita informacija.....	58
4. INFORMACIJA APIE PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ APLINKAI REIKŠMINGUMĄ.....	58
5. KITA INFORMACIJA.....	61
5.1. Informacija apie priemones, numatytas neigiamų pasekmių aplinkai prevencijai vykdyti, pasekmėms sumažinti ar kompensuoti.....	61
5.2. Informacija apie galimą visuomenės nepasitenkinimą planu.....	61
6. PLANO RENGIMO ORGANIZATORIAUS PRELIMINARUS SPRENDIMAS, AR ŠIAM PLANUI TURĖS BŪTI ATLIEKAMAS STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS.....	62

1 priedas. Nekilnojo kultūros paveldo objektai

Grafinė dalis:

Koncepcija_Pagrindinis brėžinys M1:50 000 (CF-21U-43-K.01);
Biržų miesto aglomeracija M1:10 000 (CF-21U-43-K.02).

Projekto sudėtis

Tomo Nr.	Specialiojo plano keitimas	Tomo pavadinimas
I	Rengimo etapas	Esamos būklės įvertinimas
II	Rengimo etapas	Bendrųjų sprendinių formavimas
III	Rengimo etapas	Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentas
IV	Rengimo etapas	Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita
V	Rengimo etapas	Sprendinių konkretizavimas
VI	Baigiamasis etapas	Visuomenės dalyvavimo ataskaita

Darbą parengusių specialistų sąrašas

Eil. Nr.	Vardas, pavardė / pozicija (kvalifikacijos atestato Nr.)	Atlikta dalis
1.	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė / projekto vadovė (ATP 1735)	
2.	Gitana Mineikienė/ specialistė (kvalifikacijos atestatas Nr. TPV0105)	
3.	Milda Urbonavičiūtė / architekto asistentė	GIS dalis

IVADAS

UAB CityForm LT vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr.967 „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 -08-02 įsakymu Nr.D1-456 „Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“ parengė „Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo“ strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentą.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentas – tai dokumentas, kuriame pateikiama informacija, leidžianti priimti sprendimą ar privaloma atlikti konkretaus plano ar programos strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Atrankos dokumente pateikiama informacija apie rengiamą planą, teritorijas, kuriose gali kilti plano įgyvendinimo pasekmių ir apie galimą plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumą.

Atrankos tikslai:

- nustatyti, ar plano arba programos įgyvendinimas gali daryti reikšmingas neigiamas pasekmes aplinkai;
- nustatyti, ar strateginis pasekmių aplinkai vertinimas yra privalomas konkrečiam planui, programai ar jos pakeitimui;
- užtikrinti, kad aplinkos apsaugos klausimai būtų nagrinėjami ankstyviausiame planavimo etape, numatant neigiamų pasekmių prevencijos ir išvengimo priemones.

Atrankos dokumentas yra sudarytas iš plano rengimo organizatoriaus, UAB „Biržų vandenys“ ir kt. pateikiamos informacijos bei užpildytos plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo lentelės. Lentelėje surašomos plano sprendinių grupės bei sutartiniais ženklais pažymima ar tikėtinos kiekvienos sprendinių grupės įgyvendinimo reikšmingos pasekmės atskiriems aplinkos komponentams.

Dėl plano sprendinių grupių įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo apsisprendžiama, atsižvelgiant į „Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-08-27 įsakymu Nr.D1-456 2 priede pateiktus reikšmingumo nustatymo kriterijus.

Atrankos dokumente taip pat pateikiama informacija apie priemones, numatytas prevencijai vykdyti dėl neigiamų pasekmių aplinkai, neigiamoms pasekmėms sumažinti ar kompensuoti bei galimą visuomenės nepasitenkinimą planu.

Parengtas plano SPAV atrankos dokumentas pateikiamas vertinimo subjektams, kurie privalo pateikti motyvuotas išvadas ir motyvus, dėl kurių turėtų arba neturėtų būti atliekamas plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas.

Sprendimą dėl plano SPAV reikalingumo priima plano rengimo organizatorius, kuris apie savo priimtą sprendimą privalo informuoti vertinimo subjektus bei visuomenę.

1. INFORMACIJA APIE SPECIALIOJO PLANO KEITIMO PLANAVIMO ORGANIZATORIŲ IR SPAV ATRANKOS RENGĖJĄ

Keičiamas Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas, patvirtintas 2011-05-26 Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-145

Plano organizatorius: Biržų savivaldybės administracijos direktorius, kodas Juridinių asmenų registre 188642660, Vytauto g. 38, LT-41143 Biržai, Kontaktinis asmuo: Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėja Loreta Munikienė; Tel. +370 45042102; +370 68254108, el. p. loreta.munikiene@birzai.lt

Plano rengėjas: UAB CityForm LT, S. Žukausko g. 4-108, LT-08224 Vilnius. Kontaktinis asmuo: Projekto vadovė Giedrė Ratkutė Skačkauskienė, Tel.: + 370 698 79972, g.ratkute@cityform.lt; SPAV atrankos rengėja Gitana Mineikienė, tel. +370 616 54100, g.mineikiene@cityform.lt.

2. INFORMACIJA APIE PLANĄ

2.1. Plano pavadinimas

Tikslus planavimo dokumento pavadinimas: Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas.

Planuojama teritorija – Biržų rajono savivaldybės teritorija, plotas – apie 1476 km² (2,3 proc. Lietuvos ploto).

Teritorijų planavimo dokumentas rengimo pagrindas – Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019-08-22 sprendimas Nr. T-156 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo“; Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-09-02 įsakymas Nr. A-647 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Planavimo darbų programa: susipažinti su visa darbų programa galima teritorijų planavimo dokumentų informacinėje sistemoje TPDRIS (www.tpdris.lt). TPD Nr. **TPD Nr. S-RJ-36-19-462**.

Teritorijų planavimo dokumento rūšis, porūšis, lygmuo: specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, inžinerinės infrastruktūros vystymo planas, savivaldybės lygmens.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo taisyklių 37 punktu: „<...> patvirtintas planas galioja neterminuotai arba kol savivaldybės tarybos sprendimu savivaldybės planas pripažįstamas savivaldybės bendrojo plano dalimi ar parengiamas ir patvirtinamas jį keičiantis to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentas“ ir 38 punktu: „Planas gali būti keičiamas ar koreguojamas vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 dalies ir 50 straipsnio nuostatomis“.

Plano keitimo etapai Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-08-27 įsakymu Nr. D1-456 patvirtintu „Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“ atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dalyviai – valstybės ir savivaldybių institucijos, atsakingos už aplinkos apsaugą, sveikatos apsaugą, saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, kultūros vertybių apsaugą bei visuomenė. SPAV proceso dalyviai:

- Plano organizatorius – Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius;
- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio - Utenos skyrius;

- Panevėžio rajono savivaldybė (besiribojanti savivaldybė);
- Rokiškio rajono savivaldybė (besiribojanti savivaldybė);
- Kupiškio rajono savivaldybė (besiribojanti savivaldybė);
- Pasvalio rajono savivaldybė (besiribojanti savivaldybė).

**Plano keitimas
atliekamas
vadovaujantis:**

- AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2019-09-04 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116061;
- AB „ORLEN Lietuva“, 2019-09-04 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116072;
- Telia Lietuva, 2019-09-05 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116251;
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2019-09-06 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116330;
- LITGRID AB, 2019-09-11 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116678;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2019-09-11 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116712;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2019-09-11 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116773;
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2019-09-13 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG116929;
- Aplinkos apsaugos agentūros 2019-09-13 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117010;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2019-09-16 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117137;
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019-09-16 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117183;
- Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019-09-17 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117279;
- Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019-09-17 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117338;
- AB „Amber Grid“ 2019-09-18 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117375;
- Viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra 2019-09-18 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG117504.

**Teritorijų planavimo
sąlygų neišdavė:**

- UAB „Biržų vandenys“;
- UAB „LITESKO“ filialas „Biržų šiluma“;
- Biržų regioninio parko direkcija;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

2.2. Plano pagrindiniai tikslai ir uždaviniai

Planavimo tikslai

- Nustatyti aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas;
- nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis;
- nurodyti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą, siekiant, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Planavimo uždaviniai

- Numatyti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) sistemų plėtrai reikalingas teritorijas;
- numatyti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) tvarkymo infrastruktūros ir jos vystymui reikalingų teritorijų apsaugos zonas;
- numatyti pagrįstas konkrečias vietas žemę paimti visuomenės poreikiams;
- numatyti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) tvarkymo infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus;
- nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas;
- numatyti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) tvarkymo infrastruktūros statinių vietas;
- atlikti gruntinio vandens lygio ir svyravimo tyrimus aktualiose teritorijose;
- parengti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) tvarkymo infrastruktūros vystymo ekonominį ir aplinkosauginį pagrindimą;
- vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto LR Vyriausybės 2004m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr.967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis, atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (toliau -SPAV);
- parengti geriamojo vandens ir nuotekų (buitinių bei paviršinių) tvarkymo infrastruktūros vystymo koncepciją.

2.3.Plano sąsaja su kitais planais ir programomis

Rengiant „Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimą“ buvo išanalizuoti ir įvertinti planuojamoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo ir strateginiai dokumentai:

Strateginiai dokumentai:

- Europos Sąjungos Tarybos 1991 m. gegužės 21 d. Direktyva (91/271/EEB);
- Vandenų srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017-05-05 įsakymu D1-375/3D-312;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2003-09-11 nutarimu Nr.1160;
- Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015-04-16 nutarimu Nr. XII-1626;
- Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos politikos gairės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012-11-16 įsakymu Nr.IV-811;
- Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2012-05-23 nutarimu Nr.569;
- Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos vyriausybės 2005-08-22 nutarimu Nr. 909;
- Želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-11-29 įsakymu Nr. 615;
- Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 metų veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-01-09 įsakymu Nr. D1-12;
- Biržų rajono strateginis plėtros 2016-2020 m. strateginis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015-10-09 sprendimu Nr.T-234;
- Biržų rajono savivaldybės 2019-2021 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019-02-14 sprendimu Nr.T-1.

Bendrieji planai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154;
- Rengiamas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (www.bendrasisplanas.lt);
- Panevėžio apskrities bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2012-12-12 nutarimu Nr.1531 (*suvestinė redakcija nuo 2013-08-01*);
- Biržų rajono bendrojo plano keitimas (rengiamas, baigiamasis etapas, www.tpdri.lt, TPD Nr.K-RJ-36-18-240);
- Biržų miesto bendrasis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014-06-26 sprendimu Nr. T-127;
- Vabalninko miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020-02-28 sprendimu Nr.T-57;
- Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama Likėnų kurortinės teritorijos statuso, bendrasis planas (rengiamas, www.tpdri.lt , TPD Nr.K-VT-36-19-589).

Specialieji planai:

- Biržų miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T-189;
- Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011-05-26 sprendimu Nr. T-145;
- Biržų rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas (atnaujinimas), patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018-03-29 sprendimu Nr.T-35;
- Pėsčiųjų–dviračių tako įrengimo nuo Valantiškio k. iki Pabiržės mstl. specialusis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2012-07-26 sprendimu Nr. T-196;
- Biržų rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos keitimas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu 2018-11-29 Nr. T-238;
- Biržų ir Rinkuškių aglomeracijos nuotekų ir vandentiekio tinklų specialusis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2006-05-29 sprendimu Nr. T-88;
- Likėnų mineralinio vandens ir gėlo vandens vandenvietės sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) ribų nustatymo specialusis planas, patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015-10-29 sprendimu Nr. T-246;
- Astravo dvaro sodybos (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 854, buvęs kodas G260K) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015-10-29 įsakymu Nr. ĮV-646.

Kiti planai ir programos:

- Biržų girios beržo valstybinio genetinio draustinio ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2014-11-12 nutarimu Nr. 1246;
- Biržų girios drebulės valstybinio genetinio draustinio ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2014-11-12 nutarimu Nr. 1246;
- Biržų girios eglės valstybinio genetinio draustinio ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2014-11-12 nutarimu Nr. 1246;
- Biržų girios juodalksnio valstybinio genetinio draustinio ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2014-11-12 nutarimu Nr. 1246;
- Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009-05-05 įsakymu Nr. ĮV-212;
- Biržų regioninio parko ir jo zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2009-12-02 nutarimu Nr. 1606;
- Biržų regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-01-28 įsakymu Nr. D1-83;
- Panevėžio regiono integruota teritorijų vystymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015-09-10 įsakymu Nr. 1V-714.

Teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-12-12, dokumento Nr. I-1120 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2019-06-06, dokumento Nr. XIII-2166 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2006-07-13, dokumento Nr. X-764 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-04-26, dokumento Nr. I-446 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1993-11-09, dokumento Nr. I-301 (*suvestinė redakcija nuo 2020-01-01*);
- Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-08-02, dokumento Nr. 63-1582 (*suvestinė redakcija nuo 2021-07-01*);
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-12-22, dokumento Nr. I-733 (*suvestinė redakcija nuo 2021-04-01*);
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos seimo 1997-10-21, dokumento Nr. VIII-474 (*suvestinė redakcija nuo 2020-01-01*);
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-11-22, dokumento Nr. I-671 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1997-10-21, dokumento Nr. VIII-474 (*suvestinė redakcija nuo 2020-01-01*);
- Lietuvos Respublikos Kelių įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-05-11, dokumento Nr. I-891 (*suvestinė redakcija nuo 2020-09-01*);
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo 1992-01-21, dokumento Nr. I-2223 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1996-03-19, dokumento Nr. I-1240 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-01*);
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2020-05-07, dokumento Nr. XIII-2895.
- Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2017-06-27, dokumento Nr. XIII-529;
- Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-636 (*suvestinė redakcija nuo 2021-02-25*);
- Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-12-14 įsakymu Nr. D1-912 (*suvestinė redakcija nuo 2018-05-31*);
- LR nekilnojamojo turto kadastro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 (*suvestinė redakcija nuo 2021-01-22*);
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr. 967 (*suvestinė redakcija nuo 2014-12-31*);
- Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 (*suvestinė redakcija nuo 2017-10-28*);
- Teritorijų planavimo erdvinių duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013-12-31 d. įsakymu Nr. D1-1009 (*suvestinė redakcija nuo 2018-07-28*);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-07-21 įsakymu Nr. 390 (*suvestinė redakcija nuo 2009-04-01*);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.02.05:2004 „Nuotekų valyklos. Pagrindinės nuostatos“ patvirtinimo, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-07-08 įsakymu Nr. D1-376 (*suvestinė redakcija nuo 2015-07-02*);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2011 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-12-02 įsakymu Nr. D1-933 (*suvestinė redakcija nuo 2021-02-23*);

- Statybos techninis reglamentas STR 2.02.04:2004 „Vandens ėmimas, vandenruošas. Pagrindinės nuostatos“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-03-31 įsakymu Nr.D1-156;
- Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr.D1-236 (*suvestinė redakcija nuo 2019-11-01*);
- Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr.540 (*suvestinė redakcija nuo 2019-12-18*);
- Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. DI-193 (*suvestinė redakcija nuo 2019-11-01*);
- Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymu Nr. D1-255;
- Automobilų kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosios taisyklės BT ITK 09, patvirtintos Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009-10-27 įsakymu Nr. V-329 (*suvestinė redakcija nuo 2018-02-14*);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir LR susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. DI-11/3-3 (*suvestinė redakcija nuo 2014-12-19*);
- Gaisrinės saugos normos teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. D1-995/1-312;
- Normatyviniai statinio saugos dokumentai, patvirtinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2007-02-22 įsakymu Nr. 1-16 (*suvestinė redakcija nuo 2016-05-01*).
- Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr.1-213 (*suvestinė redakcija nuo 2020-11-25*);
- Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003-07-23 įsakymu Nr. V-455 (*suvestinė redakcija nuo 2020-05-14*).

Kiti teisės aktai bei galiojantys planavimo dokumentai.

2.4. Konceptija. Plano Alternatyvų Aprašymas

Rengiamam plėtros (specialiajam) planui Konceptijos alternatyvos nėra teikiamos, kadangi visi sprendimai priimti vadovaujantis esamos būklės analize, atliktais ekonominiais skaičiavimais ir poveikiu aplinkai bei atsižvelgiant į plėtros perspektyvas, numatytas patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose.

Rengiamas Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas atitinka Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano pagrindines vystymo kryptis, sudaro palankias sąlygas teritorijos darniam vystymuisi, užtikrinant prielaidas teigiamai ekonomikos ir socialinei raidai, nedarant žalos aplinkai.

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje rengiama konceptija, kurioje išnagrinėtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvos. Taip pat atliktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimas (*parengta ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita*). **Plėtros alternatyvos pagrįstos ekonominiais skaičiavimais ir poveikiu aplinkai.** Sprendimai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo būdo (geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo vamzdynais, individualiu geriamojo vandens gręžiniu ir nuotekų valymo įrenginių įrengimo / statymo) priimti išnagrinėjus plėtros alternatyvas ir parinkus ekonomiškai tinkamiausią, priimtinausią ir aplinkosauginiu požiūriu saugiausią būdą.

Planuojant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savivaldybės teritorijoje, išnagrinėtos ir palygintos šios alternatyvos:

2.1. lentelė. Planuojamos alternatyvos

Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros plėtra		Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra	
Alternatyva A – Vandenvietės, gręžinio įrengimas.	Numatoma gyvenamajai vietai įrengti kelias vandenvietes ar gręžinius, vandens gerinimo įrenginius;	Alternatyva A – Grupinė nuotekų tvarkymo sistema.	Nagrinėjant šią alternatyvą, numatoma, kad gyvenamosios vietovės nuotekos būtų tvarkomos dviejose ar keliuose nuotekų valyklose;
Alternatyva B – Mažesnių gyvenamųjų vietovių prijungimas.	Geriamojo vandens tiekimo teritorijos formavimas, numatant prie gyvenamosios vietovės geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros prijungti vieną ar kelias gyvenamąsias vietas, nutolusias ne didesniu atstumu kaip 5 km	Alternatyva B – Mažesnių gyvenamųjų vietovių prijungimas.	Suformuojama nuotekų tvarkymo teritorija, numatant, kad į gyvenamosios vietovės nuotekų valyklą būtų transportuojamos vienos ar kelių aplinkinių mažesnių gyvenamųjų vietovių (ne toliau, kaip už 5 km) nuotekos.
Alternatyva C – Centralizuotas tiekimas	Centralizuotas geriamojo vandens tiekimas gyvenamajai vietai.	Alternatyva C – Centralizuotas nuotakynas.	Gyvenamosios vietovės nuotekų tvarkymas numatomas vienoje nuotekų valykloje.
Alternatyva D – Vandenviečių, gręžinių skaičiaus sumažinimas	Kai gyvenamoji vietovė turi dvi ar kelias vandenvietes, gręžinius, įvertinamas vandenviečių, gręžinių skaičiaus sumažinimas;	Alternatyva D – Prisijungimas prie didesnės gyvenamosios vietovės.	Suformuojama nuotekų tvarkymo teritorija, numatant kelių gyvenamųjų vietovių nuotekas transportuoti į didesnės gyvenamosios vietovės nuotekų valyklą.
Alternatyva E – Prisijungimas prie didesnės gyvenamosios vietovės.	Geriamojo vandens tiekimo teritorijos formavimas, numatant gyvenamosios vietovės prijungimą prie didesnės gyvenamosios vietovės geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros.		

Aglomeracijų ribose planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, išskyrus atvejus, kai aglomeracijose centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduos naudos aplinkai arba centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisins pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir tai būtų

ekonomiškai pagrįsta, atliekant plėros alternatyvų vertinimą. Tokiose plėtros plano išskirtose teritorijose numatytas individualus geriamojo vandens išgavimas ir naudojimas ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 22.4¹ punkte nurodoma, kad aglomeracijų ribos nustatomos, vadovaujantis gyventojų tankio ir planuojamo miesto plėtros kriterijais, kurie yra detalizuoti Taisyklių 2 priede pateiktoje metodikoje.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedu atliktas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų, turinčių išvystytą nuotekų surinkimo infrastruktūrą vertinimas, siekiant identifikuoti teritorijas, kuriose susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša (žr. 2.2 lentelę).

Remiantis 2020 metų duomenimis, buvo perskaičiuota į Biržų miesto NVĮ patenkančių nuotekų apkrova (gyventojų ekvivalentas) biologiškai degraduojamomis medžiagomis (BDS₇) (1g.e.=70g BDS₇per dieną).

2.2.lentelė. Biržų rajono gyvenamųjų vietovių dydžių, išreikštų gyventojų ekvivalentais, įvertinimas (perskaičiuota vadovaujantis 2020 metų gyv. duomenimis). Skaičiavimai atlikti visoms nuotekų valykloms, kuriose kasdien apvaloma daugiau nei 20 m³/parą nuotekų.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Nuotekų kiekis m ³ /parą	BDS ₇ nuotekose prieš valymą			Gyventojų ekvivalentas (GE)
			kg/parą	t/metus	Mg/l	
1.	Biržų miestas	2121	573	209	270	8181
2.	Pačeriaukšė I	35	4,4	1,6	125	63
3	N.Radviliškio mst.	191	26,7	9,7	140	382
4.	Vabalninkas	258	28,4	10,3	110	405
5.	Kučgalys	34	3,4	1,2	100	49
6.	Likėnai	49	12,5	4,6	255	178

Duomenų šaltinis: UAB „Biržų vandenys“ pateikti duomenys.

Vadovaujantis atlikta analize bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, Biržų rajone nustatyta viena urbanizuota ir urbanizuojama teritorija, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. **Aglomeracijos teritorijos nustatomos Biržų miestui ir jo prieigoms.**

Biržų miesto aglomeraciją sudaro 9 atskiri rajonai, kuriuose yra išvystyta, vystoma arba numatoma vystyti per ateinančius 10 metų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra (Biržų m. – 7 rajonai ir 2 priemiestinių kaimų urbanizuotos arba urbanizuojamos teritorijos (žr. 2.3 lentelę)).

Visų rajonų ID yra pažymėti Biržų miesto aglomeracijos brėžinyje M1:10 000 ir 2.1 pav. Biržų miesto aglomeracijai priskiriamos teritorijos (žr. 2.3 lent.):

- teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 25 ir daugiau/ha ir/arba kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 15-25 gyv./ha (arba mažesnis)* ir investicijų suma, tenkanti vienam prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos prijungtam gyventojui neviršija 3000 eurų.
- teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 15-25 gyv./ha ir investicijų suma, tenkanti vienam prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos prijungtam gyventojui viršija 3000 eurų.

**Sprendimas į aglomeracijos ribas įtraukti mažo gyventojų tankio teritorijas priklausė nuo tokio įtraukimo sąnaudų ir naudos.*

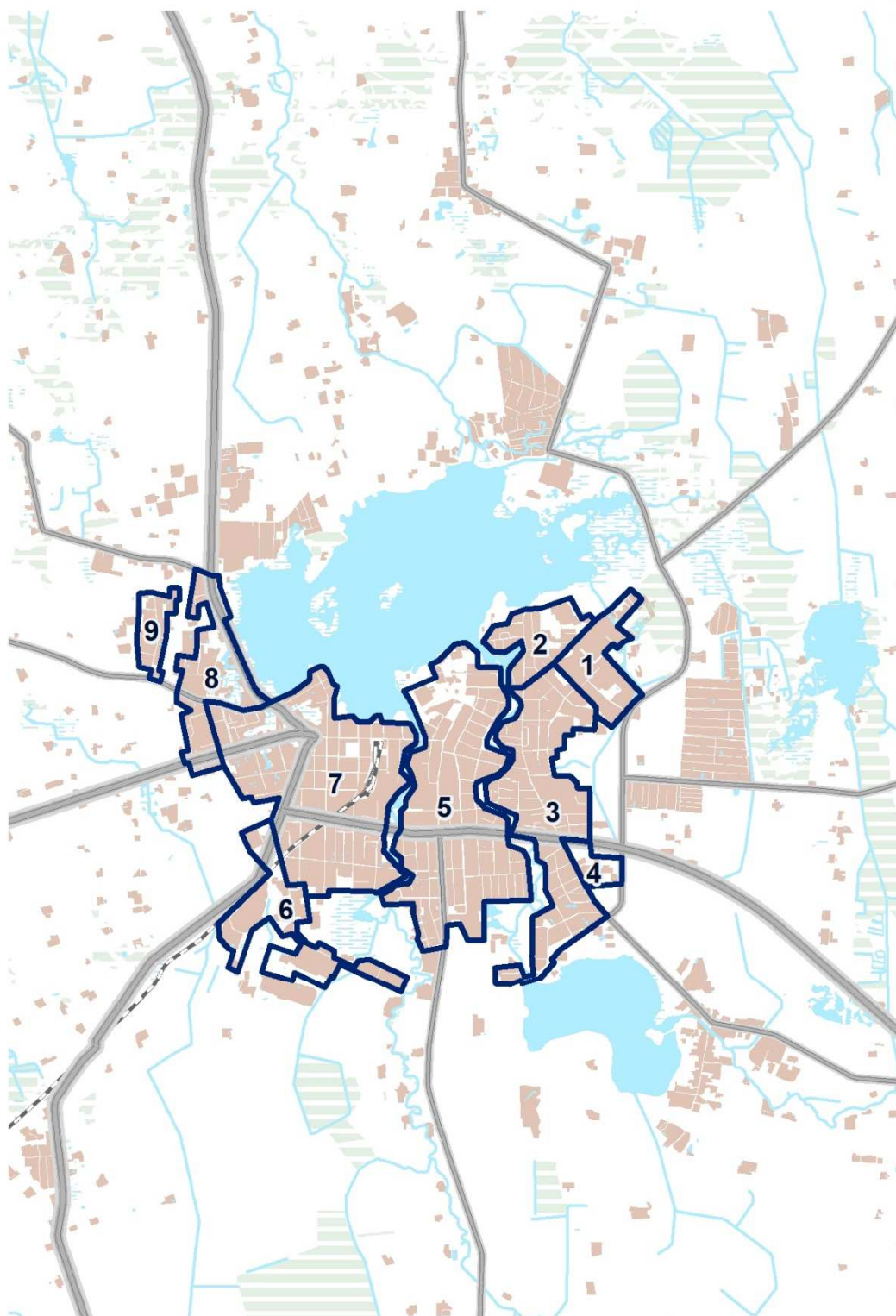
2.3.lentelė. Biržų miesto aglomeracijos rajonų aprašymas

ID. Nr.	Rajonas	Teritorijos plotas	Inžineriniai tinklai		Vandentvarkos tinklų vystymo prioritetas	Pastabos
		(ha)	Vand.	Nuot.		
1.	Devynbalsių g., Laužadiškio g. rajonas	34,0	dalina	dalina	I	Urbanizuota teritorija - pramoniniai, sandėliavimo pastatai.
2.	Malūno g. rajonas	31,8	nėra	yra	I	Urbanizuota teritorija - mažaaukščių gyvenamųjų namų kvartalai, visuomeniniai ir administraciniai pastatai.
3.	Kilučių g. rajonas	115,8	dalina	yra	I	Urbanizuota teritorija - mažaaukščių gyvenamųjų namų kvartalai, visuomeniniai ir administraciniai pastatai, pavieniai daugiabučiai gyvenami pastatai.
4.	Lankų g. rajonas	10,8	nėra	dalina	II	Urbanizuota teritorija - mažaaukščių gyvenamųjų namų kvartalai.
5.	Vytauto g., Vilniaus g. rajonas	166,8	yra	yra	I	Pilnai urbanizuota teritorija. Centrinė miesto dalis.
6.	Plento g. rajonas	55,7	dalina	dalina	II	Urbanizuota teritorija - pramoniniai, sandėliavimo pastatai, mažaaukščių gyvenamųjų namų kvartalas.
7.	Naujamiesčio rajonas	180,6	yra	yra	II	Urbanizuota teritorija - mažaaukščiai gyvenamųjų namų kvartalai, visuomeniniai pastatai.
8.	Biržų kaimo rytinė dalis	53,8	yra	yra	I	Urbanizuota teritorija - mažaaukščiai gyvenamųjų namų kvartalai, pavieniai daugiabučiai gyv. pastatai.
9.	Biržų kaimo vakarinė dalis	15,5	nėra	nėra	I	Urbanizuota teritorija - mažaaukščiai gyvenamųjų namų kvartalai, pavieniai daugiabučiai gyv. pastatai.
	Viso:	664,8			I-II	

Biržų miesto aglomeraciją sudaro 9 rajonai, kurių bendras plotas 664,8 ha.

I vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetui priskiriami 6 rajonai (417,7 ha).

II vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetui priskiriamas 2 rajonai (247,1 ha).

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

Urbanizuotos teritorijos
Vandenys

Mišakai
1 Biržų miesto aglomeracija ir jos rajono Nr.

2.1. pav. Biržų miesto aglomeracijos rajonai, ID numeriai

Atlikti skaičiavimai Biržų miesto aglomeracijai prisijungusiųjų ir prisijungsiančių prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos gyventojų skaičiui nustatyti (žr. 2.4 lentelę). Daroma prielaida, kad gyventojų kiekis Biržų m. aglomeracijoje per ateinančius 10 m. nesikeis.

2.4. lentelė. Biržų miesto aglomeracijoje, prisijungusių ar prisijungiančių prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos, gyventojų skaičius

ID Nr. Nr	Gyvenamosios vietovės pavadinimas	Bendras skaičius	Prisijungusių prie nuotekų surinkimo sistemos	Neprisijungusių prie nuotekų surinkimo sistemos	Prisijungiančių prie nuotekų surinkimo sistemos 2021-2023 m.	Numatomas individualus nuotekų tvarkymas 2023 m pabaigai	Prisijungiančių prie nuotekų surinkimo sistemos 2021-2031 m.	Numatomas individualus nuotekų tvarkymas 2031 m
1÷7	Biržų m.	11003	10761	1012	812	200	954	58
8÷9	Biržų k.	770						
Viso:		11700						
		100%	91,4	8,6	6,9	1,7	8,1	0,5

*Numatomas gyventojų kiekio padaugėjimas urbanistinės plėtros teritorijose.

Numatoma, kad įgyvendinant šį planą, Biržų miesto aglomeracijoje individualus nuotekų tvarkymas iki 2023 metų pabaigos išliks 200 gyventojų, kas sudaro 1,7 % nuo tikėtino gyventojų skaičiaus (centralizuotas tvarkymas sudaro – 98,3%).

Numatoma, kad pilnai įgyvendinus šį planą, Biržų miesto aglomeracijoje individualus nuotekų tvarkymas iki 2031 metų pabaigos išliks 50 gyventojų, kas sudaro 0,5% nuo tikėtino gyventojų skaičiaus (centralizuotas tvarkymas – 99,5 proc.).

Pagal Lietuvos Respublikos (toliau - LR) teisės aktų reikalavimus, savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Pagrindiniai siektini viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio būklės gerinimo tikslai suskirstyti į šias grupes, numatant:

- užtikrinti, kad esami abonentai (vartotojai) gautų reikalavimus atitinkančios kokybės, saugų geriamąjį vandenį;
- užtikrinti, kad esamomis nuotekų surinkimo sistemomis surenkamos nuotekos būtų tvarkomos pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- sudaryti sąlygas kiek galima didesniai skaičiui naujų potencialių vartotojų (t.y. gyventojų, kurie šiuo metu negauna centralizuotai tiekiamo vandens ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų) gauti viešąsias vandentvarkos paslaugas. Šio tikslo įgyvendinimas yra sudėtingiausias ir daugiausiai kainuojantis, todėl labai svarbu optimaliai išskirti teritorijas, kuriose tikslinga vystyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo centralizuotas sistemas;
- turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Siekiant įgyvendinti minėto įstatymo nuostatas ir užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą, sudarant sąlygas gyventojams ir kitiems potencialiems abonentams priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo

paslaugas, o tuo pačiu pagerinti rajono aplinkos būklę ir higienines gyvenimo sąlygas bei sudaryti sąlygas ekonominei plėtrai, būtina vystyti reikalavimus atitinkančią vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ne tik didžiosiose gyvenamosiose vietovėse (aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 2000 GE), bet ir mažose gyvenamosiose vietovėse.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, specialiajame Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo plane kiekvienai potencialiai viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijai yra įvertintos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio būklės gerinimo priemonės.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių (LR aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymas Nr. D1-636, su vėlesniais pakeitimais) 2 priedo „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“ nustatomos aglomeracijos **pagal nustatymo tvarką**:

- 1) nustatomos esamos urbanizuotos ir / ar prioritutinės plėtros teritorijos, vadovaujantis galiojančiais savivaldybės ir / ar vietovės lygmens, bendraisiais planais;
- 2) aglomeracijoms priskiriamos teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius – 25 ir daugiau/ha (t. y. viename hektare gyvenančių žmonių skaičius apskaičiuojamas viename hektare esančių būstų skaičių dauginant iš vidutinio savivaldybėje namų ūkio dydžio). Teritorijos, kuriose gyventojų tankumas nepakankamas, t.y. jose gyvenančių žmonių skaičius mažesnis nei 15 gyv./ha, nepriskirtinos aglomeracijoms;
- 3) į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- 4) į aglomeracijos teritoriją įtrauktos teritorijos mažo gyventojų tankio (15-25 gyv./ha) teritorijos, jei jos tenkina 3000 eurų vieno gyventojo prijungimo kriterijų;
- 5) į aglomeracijos teritoriją įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau negali būti didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2000 gyventojų ekvivalento;
- 6) kai miesto (aglomeracijos) plėtra vyksta išilgai kelio, jungiančio aglomeraciją ir už jos ribų esančias teritorijas, dėl šių teritorijų prisikrymo aglomeracijai taikoma 3000 eurų vieno gyventojo prijungimui kriterijus;
- 7) kai vertinamoje teritorijoje susidaro mažiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 150 m atstumu;
- 8) kai vertinamoje teritorijoje susidaro daugiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 250 m atstumu;
- 9) kai paminėti atstumai tarp teritorijų išorinių ribų yra didesni nei nurodyta 7 ir 8 punktuose, urbanizuotos teritorijos gali būti laikomos atskiromis aglomeracijomis ir, jei šiose aglomeracijose susidaro daugiau kaip 2000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, Direktyvos reikalavimai taikomi kaip atskiroms aglomeracijoms.

Į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją įtraukiamos savivaldybės teritorijos, atitinkančios nors vieną iš šių kriterijų:

- geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje;
- yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
- teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

Ne visose Biržų rajono gyvenamosiose vietovėse yra ekonomiškai tikslinga vystyti centralizuotojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sistemas. Siekiant įgyvendinti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 12 straipsnio 2 punkto nuostatas, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijose, kuriose nėra centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir nenumatoma jų plėtra, tokiu atveju, gyventojai gali individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Kaimiško tipo gyvenamosiose vietovėse, kurios priskirtos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoms, galės būti vystomas centralizuotasis ir individualusis (esami individualūs gręžiniai) vandens tiekimas bei centralizuotasis, atskirasis ar individualusis nuotekų tvarkymas.

Rengiant koncepciją bei sprendinius, nustatomos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, prioritetai ir finansavimo šaltiniai.

Ten kur jau yra išvystyta viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, naujai organizuojamas individualus vandens išgavimas ir individualus nuotekų tvarkymas negalimas. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje individualus vandens išgavimas ir/ar individualus nuotekų tvarkymas galimas tik šiais atvejais: 1) jeigu individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas yra numatytas šiame geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane; 2) jeigu individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas buvo taikomas iki viešojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir šis individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas atitinka LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus; 3) kaip laikiną vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sprendimą (kol viešasis vandens tiekėjas neįrengs planuojamos infrastruktūros).

Urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos, kurios yra nustatytos savivaldybės, vietovės lygmens bendruosiuose planuose įtrauktos į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, tačiau jose nustatytas skirtingas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros tvarkymo būdas – centralizuotas ir (arba) individualus, atitinkantis LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Teritorijose, kuriose iki šio specialiojo plano keitimo rengimo pradžios buvo parengti detalieji planai ar kiti projektai, kuriuose buvo suplanuotas kvartalinis užstatymas, nauji vartotojai gali jungtis prie esamos kvartalinės individualios vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, jeigu: ši infrastruktūra atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo reikalavimus; naujų vartotojų sklypai patenka į detaliojo plano galiojimo ribas. Tačiau, jeigu išduotose sąlygose ir pasirašytose sutartyse kvartalinei ir individualiai vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statybai buvo numatyta, kad pastačius centralizuotus tinklus, statinius būtina perjungti prie centralizuotų tinklų, šias sąlygas būtina vykdyti, t.y. kai šias teritorijas pasieks viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai, kvartalinė ir individuali vandens gavybos ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra turi būti naikinama (individualūs gręžiniai tamponuojami, išgriebimo duobės/kvartaliniai ir vietiniai nuotekų valymo įrenginiai likviduojami) ir jungiamasi prie viešojo vandens tiekėjo tinklų.

2.5. lentelė. Gyvenamųjų vietovių, kurias numatoma įtraukti į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, atranka

Seniūnija	Gyvenamoji vietovė ar jos dalis	Centralizuoti vandentiekio ir(ar) notekų tinklai	Gyventojų kaita			Numatomos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos plotas	Urbanizuota, urbanizuojama teritorija	Namų ūkių skaičius urbanizuotoje teritorijoje	Gyventojų skaičius urbanizuotoje teritorijoje	Gyventojų tankumas urbanizuotoje dalyje	Atrankos kriterijus
			2011 metai	2020 metai	Tendencija						
			(gyv.)	(gyv.)							
			(ha)	(ha)	(vnt.)						
Biržų m.		yra	12465	10954	mažėjanti	977	528,9	6429	10930	20,7	1,2,3
Nemunėlio Radviliškio	Germanišio k. Straugalių k Gužų k. Melėnų k. Runikių k .	yra	429 32 2 2 1	391 13 3 0 0	mažėjanti	274	40	201	342	8,55	1;2;3
	Nemunėlio Radviliškio mstl. Nemunėlio Radviliškio k. Parupės k.	yra	729 25 59	543 23 34	mažėjanti	193	52,2	298	506	9,7	1;2;3
	Pučiakalnės k.	yra	181	97	mažėjanti	114	13,3	43	73	5,5	1;2;3
	Suosto k. Naujikų k. Bobėnų k.	nėra	133 5 6	95 5 11	mažėjanti	177	72	35	60	0,8	3
Pabiržės	Balandiškiei	nėra	67	62	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Daumėnai	nėra	100	57	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Gulbinų k.	nėra	162	122	mažėjanti	87	23	52	88	3,8	3

	Kirdonių k. Juodeišių k.	yra	539 47	472 38	mažėjanti	106	106	236	402	3,8	1;2
	Likėnų k.	yra	33	22	mažėjanti	8	8,0	8	13	1,6	1;2
	Pabiržės mstl. Naciūnų k.	yra	364 455	269 410	mažėjanti	98	67,9	311	585	8,6	1;2
	Užubalių k.	nėra	49	53	didėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
Pačeriaukštės	Juostaviečių k. Tylinavos k. Sodeliškių k. Pauperių k.	yra	221 12 70 6	156 2 40 8	mažėjanti	366	21,8	75	128	5,9	1;2;3
	Legailių k.	nėra	77	59	mažėjanti	-	9,3	32	55	5,9	-
	Pačeriaukštės I k. Medinių k. Grumšlių k.	yra	326 22 21	285 14 12	mažėjanti	350	34,6	154	263	7,6	1;3
	Pagaičiškių k.	nėra	49	54	didėjanti	-	4,5	18	30	6,7	-
	Kelmynės k.	nėra	24	11	mažėjanti	-					-
	Pasvaliečių k.	yra	311	235	mažėjanti	203	34,5	99	169	4,9	1;3
	Smilgių k.	yra	279	192	mažėjanti	139	30,6	99	169	5,5	1;3
	Agėniškio k., Gavėniškio k., Būginių k.	nėra	60 65 97	51 47 71	mažėjanti	135	80,8	64	109	1,3	3
	Drąseikių k.	nėra	247	194	mažėjanti	-	16	55	94	5,9	-
Parovėjos	Medeikių k.	yra	656	486	mažėjanti	343	56,6	261	444	7,8	1;2;3
	Paežerių k.	nėra	70	58	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Pagervės k.	nėra	100	88	mažėjanti	47	11,9	23	39	3,3	3
	Parovėjos k. Vinkšninių k. Juodžionių k. Paberžių k.	nėra	402 62 39 3	296 48 26 3	mažėjanti	398	42,9	147	250	5,8	3
	Užušilių k.	nėra	256	165	mažėjanti	146	56,2	78	133	2,4	3
	Eiskudžių k.	nėra	63	58	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Einorių k. Skiltuvų k. Paberžinės v.s.	nėra	69 1 2	28 2 0		96	13,1	22	38	2,9	3
	Kučgalio k. Kuprių k.	yra	253 7	213 1	mažėjanti	167	33	112	190	5,8	1;2;3
Papilio											

	Kupreliškis mstl. Apaščios k. Mikalaitiškių k. Vieščiūnų k.	yra	248 8 0 7	177 1 0 2	mažėjanti	282	36	89	152	4,2	1;2;3
	Kvetkų k. Bruzgulių k.	yra	366 5	191 0	mažėjanti	135	31	97	165	5,3	1;2;3
	Papilio mstl. Papilio k. Gudelių k.	yra	312 214 4	344 40 5	didėjanti	328	42	175	297	7,1	1;2;3
	Satkūnų k.	nėra	132	100	mažėjanti	167	18,1	46	79	4,4	3
	Skrebiškių k. Kraštų k.	yra	206 8	143 1	mažėjanti	186	17,2	72	122	7,1	1;2;3
Širvėnos	Daudžgirių k. Bajoriškių k.	nėra	83 14	42 8	mažėjanti	228	44,8	31	52	1,2	3
	Anglininkų k. Štakirų k.	nėra	262 30	219 13	mažėjanti	132	58,8	114	193	3,3	3
	Geidžiūnų k. Kutelių k.	nėra	192 43	119 47	mažėjanti	143	75	59	100	1,3	3
	Kilučių k. Ožkiniškio k. Dirvonakių k. Buožiškio k. Varniūnų k. Skratiškių k. Paskratiškių k.	yra	341 7 52 6 34 27 22	297 11 57 3 42 24 17	mažėjanti	711	29,5	164	278	9,4	1,3
	Kirkilų k.	nėra	116	94	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Klausučių k. Biržų k. Čepukų k.	nėra	156 874 6	154 772 6	mažėjanti	739	-	-	-	-	1,2,3
	Gataučių k.	nėra	25	10	mažėjanti	49	Dispersinis užstatymas				3
	Kratiškių k. Butniūnų k.	yra	317 135	245 105	mažėjanti	297	43,8	146	248	5,7	1,2,3
	Nausėdžių k.	yra	177	122	mažėjanti	166	21,2	59	100	4,7	1,2,3
	Obelaukių k. Devynbalsių k. Mūrinės k.	yra	387 20 2	324 16 3	mažėjanti	145	32,4	171	290	9,0	1,2,3

	Rinkuškių k.	nėra	703	470	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Stačkūnai	nėra	62	50	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
Vabalninko	Ančiškių k.	yra	207	165	mažėjanti	91	21,1	81	137	6,5	1,2,3
	Čypėnų k.	nėra	107	77	mažėjanti	188	44	31	53	1,2	3
	Remeikių k.		34	15							
	Daunorių k.	nėra	68	60	mažėjanti	69	17	28	47	2,8	3
	Gaižiūnų k.	nėra	91	71	mažėjanti	60	25	34	58	2,3	3
	Lebeniškiei	nėra	93	65	mažėjanti	-	Dispersinis užstatymas				-
	Meilūnų k.	yra	265	189	mažėjanti	241	37	96	164	4,4	1;2;3
	Lamokėlių k.		41	25							
	Šalnių k.		26	25							
	Mieliūnų k.	yra	241	205	mažėjanti	145	27,7	106	180	6,5	1;2;3
	Jasiuliškių k.		3	1							
	Ramongalių k.	yra	292	188	mažėjanti	139	29,8	101	171	5,7	1;3
	Martišiūnų k.		5	2							
	Svilių k.	nėra	100	66	mažėjanti	89	32	26	45	1,4	3
	Šukionių k.	yra	267	195	mažėjanti	338	18,1	69	117	6,5	1;3
	Vabalninko m.	yra	1328	909	mažėjanti	351	91,7	505	860	9,4	1;2;3

*Kriterijai - 1-geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje; 2- yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;3- teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos

Atlikus atranką, Biržų rajone nustatytos 42 viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, į kurias patenka 93 gyvenamosios vietovės ar jų dalys.

VGVT teritorijose išskiriamos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo kryptys:

I kryptis - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas VGVT teritorijos dalyse (I prioriteto urbanizuotos / urbanizuojamos teritorijos dalys)*, kuriose yra didžiausias gyventojų tankumas bei dalinai įrengti vandentiekio ir (ar) nuotekų tinklai;

II kryptis - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas (gali būti vykdomi paruošiamieji darbai vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymui: investicinių projektų rengimas, detaliųjų planų rengimas, techninių/darbo projektų rengimas) VGVT teritorijos dalyse, kurios patenka į I prioriteto urbanizuojamas teritorijas*. Šiose teritorijose numatytas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas. Parengus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas iš individualaus gali būti keičiamas į centralizuotą**.

III kryptis - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas (gali būti vykdomi paruošiamieji darbai vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymui: investicinių projektų rengimas, detaliųjų planų rengimas, techninių/darbo projektų rengimas) VGVT teritorijos dalyse, kurios patenka į II prioriteto urbanizuojamas teritorijas*. Šiose VGVT teritorijų dalyse numatytas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas. Parengus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas iš individualaus gali būti keičiamas į centralizuotą. Šiose teritorijose savivaldybės lėšomis plėtojama inžinerinė infrastruktūra plėtojama tik tokiu atveju, jei ji jau būna išplėtotą I prioriteto teritorijoje***.

*Duomenų šaltinis: I ir II prioriteto teritorijos, numatytos Biržų rajono savivaldybės bendrojo plano keitime (www.tpdris.lt; TPD Nr.K-RJ-36-18-240):

** Pirmo prioriteto teritorijose savivaldybė pagal poreikį ir finansines galimybes gerina gyvenimo kokybę lemiančius aspektus – socialinę, rekreacinę, susisiekimo, inžinerinę infrastruktūrą, formuoja viešąsias erdves, numato viešųjų paslaugų teikimą, įvertinant jų prieinamumą ir pasiekiamumą.

***Antro prioriteto teritorijose – naujai užstatomose teritorijose savivaldybės lėšomis plėtojama infrastruktūra (socialinė, inžinerinė, rekreacinė ir kt.) tik tokiu atveju, jei ji jau būna išplėtotą pirmo prioriteto teritorijoje. Antrame prioritete, dar neišvysčius infrastruktūros pirmo prioriteto teritorijose, gali būti vystoma infrastruktūra savivaldybės lėšomis tik išskirtiniais atvejais, kai sukuriama gerovė ne pavieniems asmenims, bet tenkinant socialiai pažeidžiamų grupių poreikius ar atstovaujant viešą interesą. Žemės naudojimo paskirties keitimas ir/ar naujų statinių statyba antro prioriteto teritorijose galima, tik kartu išsprendžiant užstatomų teritorijų aptarnavimui reikalingą infrastruktūrą.

Atsižvelgiant į infrastruktūros vystymo kryptis ir vadovaujantis parengta ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos ataskaita, parinkti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdai pateikiami 2.6 lentelėje.

2.6. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdai gyvenamosiose vietovėse, įtrauktose į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas

Sėnūnija	Gyvenamoji vietovė	Geriamojo vandens tiekimo būdas		Nuotekų tvarkymo būdas	
		Tvarkymo būdas	Centralizuotų tinklų plėtra	Tvarkymo būdas	Centralizuotų tinklų plėtra
Biržų m.	Biržų m.	Centralizuotas	Taip	Centralizuotas	Taip
Nemunėlio Radviliškio	Nemunėlio Radviliškio mstl. Nemunėlio Radviliškio k. Parupės k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Pučiakalnės k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Individualus	Ne

	Germanišio k. Straugalių k. Gužų k. Melėnų k. Runikių k.	Centralizuotas / individualus	Ne	Centralizuotas / individualus	Taip
	Suosto k. Naujikių k. Bobėnų k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
Pabiržės	Pabiržės mstl. Naciūnų k.	Centralizuotas	Taip	Centralizuotas	Taip
	Gulbinų k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Likėnai	Centralizuotas	Ne	Centralizuotas	Taip
	Kirdonių k. Juodeišių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
Pačeriaukštės	Pačeriaukštės I k. Medinių k. Grumšlių k.	Centralizuotas / individualus	Ne	Centralizuotas / individualus	Taip
	Smilgių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Individualus	Ne
	Pasvaliečių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Individualus	Ne
	Juostaviečių k. Tylinavos k. Sodeliškių k. Pauperių k.	Centralizuotas / individualus	Ne	Individualus	Ne
Parovėjos	Parovėjos k. Vinkšninių k. Juodžionių k. Paberžių k.	Centralizuotas / individualus	Numatoma nauja sistema	Centralizuotas / individualus	Numatoma nauja sistema
	Agenišio k., Gavėniškio k., Būginių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Pagervės k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Medeikių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Užušilių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
Papilio	Papilio mstl. Papilio k. Gudelių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Numatoma nauja sistema
	Satkūnų k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Skrebiškių k. Kraštų k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Einorių k. Skiltuvų k. Paberžinės v.s.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Kvetkų k. Bruzgulių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Kupreliškis mstl. Apaščios k. Mikalaitiškių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip

	Vieščiūnų k.				
	Kučgalio k. Kuprių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
Širvėnos	Nausėdžiai	Centralizuotas / individualus	Taip	Individualus	Ne
	Anglininkų k. Štakirų k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Daudžgirių k. Bajoriškių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Kratiškiai, Butniūnai	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Gataučių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Geidžiūnų k. Kutelių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Kilučių k. Ožkiniškio k. Dirvonakių k. Buožiškio k. Varniūnų k. Skratiškių k. Paskratiškių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Numatoma nauja sistema
	Obelaukių k. Devynbalsių k. Mūrinės k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Klausučių k. Biržų k. Čepukų k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
Vabalninko	Vabalninko m.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Šukionių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Svilių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Ramongalių k. Martišiūnų k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Mieliūnų k. Jasiuliškių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Meilūnų k. Lamokėlių k. Šalnių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Taip
	Gaižiūnų k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Čypėnų k. Remeikių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Daunorių k.	Individualus	Ne	Individualus	Ne
	Ančiškių k.	Centralizuotas / individualus	Taip	Centralizuotas / individualus	Ne

Nustatyta, kad 31-oje gyvenamojoje vietovėje vanduo gyventojams bus tiekiamas centralizuotai. Numatoma vandentiekių plėtra 26-iose gyvenamosiose vietovėse, o vienoje (Parovėjos k.) numatoma įrengti centralizuotą vandens tiekimo sistemą naujai (tinklai, vandenvietė ir vandens gerinimo įrenginiai). Likusiose gyvenamosiose vietovėse numatomas individualus vandens tiekimas.

Nustatyta, kad 26-ose gyvenamosiose vietovėse nuotekos bus tvarkomos centralizuotai. Numatoma centralizuotų nuotekų surinkimo plėtra 22-jose gyvenamosiose vietovėse, o trijose (Papilio mst., Parovėjos k., Kilučių k.) numatoma įrengti nuotekų surinkimo tinklus naujai ir pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius. Likusiose gyvenamosiose vietovėse numatomas individualus nuotekų tvarkymas.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros teritorijoms (VGVNT) numatomi prioritetai bei įvertinamas infrastruktūros vystymo būdas.

2.7. lentelė. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetai ir infrastruktūros vystymo būdas

Etapas/ Priorite- tas	VGVNT teritorijų pavadinimas	Aglomeracijos rajonas, ID numeris, infrastruktūros vystymo būdas
I	Biržų miesto aglomeracija	Devynbalsių g., Laužadiškio g. rajonas (ID1); Malūno g. rajonas (ID 2); Kilučių g. rajonas (ID3); Vytauto g., Vilniaus g. rajonas (ID5); Biržų kaimo rytinė dalis (ID8), Biržų kaimo vakarinė dalis (ID9) - vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Germanišio k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Nemunėlio Radviliškio mstl.	Vandens gerinimo įrenginių statyba, nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Kirdonių k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Likėnai	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Juostaviečių k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Medeikių k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Kučgalio k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Kuprelišio mstl.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Kvetkų k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Papilio mstl.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Kratiškių k., Butniūnų k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba, nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Skrebiškių k. (Papilio sen.)	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Obelaukių k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Meilūnų k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba, nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Šukionių k.	Vandens gerinimo įrenginių statyba, nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Vabalninko m.	Vandens gerinimo įrenginių statyba, vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra.
II	Biržų miesto aglomeracija	Lankų g. rajonas (ID4); Plento g. (ID6); Naujamiesčio rajonas (ID7) – vandentiekio, nuotekų plėtra.
	Papilio mstl.	Vandentiekio tinklų plėtra, centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos įrengimas (nuotekų tinklai ir nuotekų valykla).
	Pačeriaukštė I k.	Nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Parovėjos k. (Parovėjos sen.)	Centralizuotos vandens tiekimo sistemos įrengimas (vandentiekio tinklai, vandenvietė, vandens gerinimo įrenginiai), Centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos įrengimas (nuotekų tinklai ir nuotekų valykla).
	Likėnai	Nuotekų valyklos rekonstrukcija.
	Pabiržės mstl., Naciūnų k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra, vandens gerinimo įrenginių statyba.
	Nemunėlio Radviliškio mstl.	Vandentiekio nuotekų tinklų plėtra.
	Germanišio k.	Nuotekų, vandentiekio tinklų plėtra, nuotekų valyklų rekonstrukcija.
	Kirdonių k.	Vandentiekio nuotekų tinklų plėtra.
	Likėnai	Nuotekų tinklų plėtra.

III	Juostaviečių k.	Vandentiekio tinklų plėtra.
	Pačeriaukštė I k.	Nuotekų tinklų plėtra.
	Medeikių k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Kučgalio k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Kuprelišio mstl.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Kvetkų k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Skrebiškių k. (Papilio sen.)	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Kratiškių k., Butniūnų k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Obelaukių k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Meilūnų k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
	Šukionių k.	Vandentiekio, nuotekų tinklų plėtra.
IV	Pučiakalnės k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra.
	Pasvaliečių k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra.
	Smilgių k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra.
	Kilučių k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra, centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos įrengimas (nuotekų tinklai ir nuotekų valykla).
	Nausėdžių k. (Širvėnos sen.)	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra.
	Ančiškių k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir vandentiekio tinklų plėtra.
	Mieliūnų k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir nuotekų bei vandentiekio tinklų plėtra.
	Ramongalių k.	Esamo vandentiekio perdavimas viešajam vandens tiekėjui, tinklų inventorizacija ir nuotekų bei vandentiekio tinklų plėtra.

Finansavimo šaltiniai: Pagrindinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo finansavimo šaltinis – abonentų ir vartotojų lėšos, sumokėtos už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas.

Papildomi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo finansavimo šaltiniai gali būti:

- kreditai geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui finansuoti;
- Europos Sąjungos fondų lėšos – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai;
- valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos;
- užsienio šalių, tarptautinių organizacijų, finansinių institucijų ir Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

3.INFORMACIJA APIE NUMATOMĄ SPECIALIOJO PLANO KEITIMO ĮGYVENDINIMO VIETĄ

3.1.Informacija apie numatomas alternatyvas specialiojo plano keitimo įgyvendinimo vietas ir planuojamą teritoriją

Alternatyvių plano įgyvendinimo vietų nėra. Planas rengiamas Biržų rajono savivaldybės teritorijai. Planavimo objektas – Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esama ir planuojama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir (ar) jos dalys.

3.2.Informacija apie numatomą plano įgyvendinimo vietą

Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas rengiamas Biržų rajonui, planavimo objektas yra esama ir planuojama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra Biržų rajono savivaldybės teritorijoje.

Biržų rajono savivaldybė – labiausiai į šiaurę nutolusi Lietuvos savivaldybė, Panevėžio apskrityje, pasienyje su Latvijos Respublika. Biržų rajono savivaldybės teritorija rytuose ribojasi su Rokiškio rajono, pietryčiuose su Kupiškio rajono, pietuose su Panevėžio rajono, vakaruose su Pasvalio rajono savivaldybėmis.

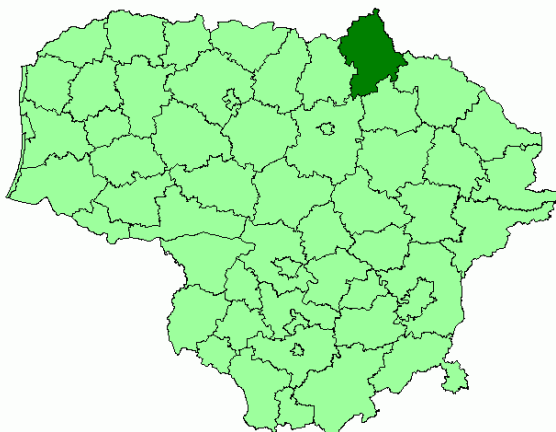
Biržų rajono savivaldybės plotas siekia 1 476 km² (2,3 proc. Lietuvos ploto). Savivaldybės teritorija yra Mūšos – Nemunėlio žemumoje. Jos paviršius aukštėja iš šiaurės vakarų į pietryčius. Didžiausias aukštis 88 m ties Einoriais, mažiausias – 21 m ties Nemunėlio vidurpiu. Teritorijos šiaurės vakaruose yra dalis Linkuvos kalvagūbrio.

Miškingumas – 26,4 proc. Daugiausia miškų yra teritorijos rytuose, didžiausi – Biržų giria, Vabalninko šilas, Salamiesčio miškas, Medžvalkių miškas. Vyrauja beržynai, mišrieji miškai.

Biržų krašto vidurio ir šiaurės vakarų dalyje yra apie 8000 karstinių įgriuvų. 4,5 proc. teritorijos užima durpynai, didžiausias, 1400 ha Purvų-Butniūnų durpynas. Vyrauja rudžemiai, išplautžemiai, yra smėlžemių, salpžemių, durpžemių, šlynžemių, pavieniais ploteliais apie Biržus – kalkžemių.

Iš naudingųjų iškasenų paminėtini gipsas, žvyras (Paažuolė, Veliškėnai, Dukurniai ir kiti telkiniai), mineralinis vanduo (Likėnai), durpės, dolomitas.

Biržų rajono savivaldybės šiaurės rytų, šiaurės ir šiaurės vakarų riba teka Nemunėlis, vidurine dalimi – jo intakas Apaščia, vakarine – Mūšos intakas Tatula. Yra 17 ežerų, 2 tvenkiniai, iš jų didžiausias – seniausias Lietuvoje dirbtinis Širvėnos ežeras.

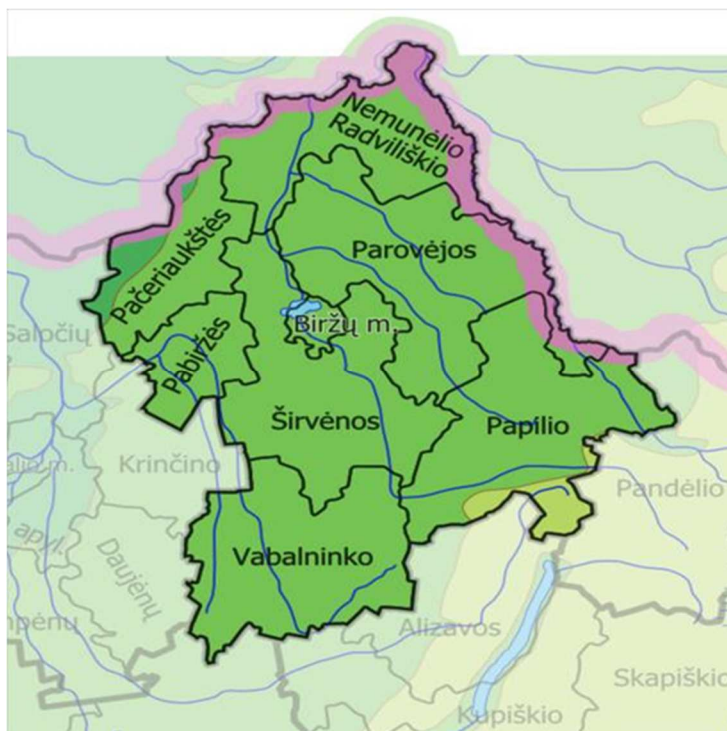

*3.1.pav. Planuojama teritorija. Biržų rajono savivaldybė LR kontekste
(Duomenų šaltinis: Vikipedija)*

Biržų rajoną sudaro 8 seniūnijos. Gyventojų skaičiumi didžiausia yra Biržų miesto seniūnija. Gyventojų tankis 21 žm/km².

Biržų rajoną sudaro 531 gyvenamoji vietovė. Biržų rajono gyvenamųjų vietovių tinklą sudaro:

- du miestai – Biržai ir Vabalninkas;
- keturi miesteliai – Nemunėlio Radviliškis, Pabiržė, Papilys (seniūnijų centrai) ir Kupreliškis (ne seniūnijos centras).
- 473 kaimai (t.t. du seniūnijų centrai – Pačeriaukštė I ir Parovėja).
- 52 viensėdžiai.

3.2.pav. Planuojama teritorija. Biržų rajono savivaldybės seniūnijos
(Duomenų šaltinis: Vikipedija)

3.1. lent. Gyvenamųjų vietovių be gyventojų skaičiaus suvestinė tiriamaisiais metais

Eil. Nr.	Pavadinimas	2011 m.	2019 m.
1.	Gyvenamųjų vietovių skaičius Biržų rajone	524	531
2.	Gyvenamųjų vietovių be gyventojų Biržų rajone skaičius	164	180
2.1	Nemunėlio Radviliškio sen.	21	29
2.2	Pabiržės sen.	5	6
2.3	Pačeriaukštės sen.	17	16
2.4	Papilio sen.	50	50
2.5	Parovėjos sen.	33	29
2.6	Širvėnos sen.	17	22
2.7	Vabalninko sen.	21	28

Duomenų šaltinis: 2011-03-01 gyventojų surašymo ir 2019-01-01 seniūnijų duomenys, www.tpdri.lt.

3.3. Teritorijos apsaugos statusas

Planuojamoje teritorijoje galioja:

- LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas LRS 2019-06-06, dokumento Nr. XIII-2166;
- LR saugomų teritorijų įstatymas, priimtas LRS 1993-11-09, dokumento Nr. I-301 (su vėlesniais pakeitimais);
- Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti LR aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D-96 (su vėlesniais pakeitimais);
- Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, priimtas LRS 1994-12-22, dokumento Nr. I-733 (su vėlesniais pakeitimais);
- Paviršiaus vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 (su vėlesniais pakeitimais);
- LR miškų įstatymas, priimtas LRS 1994-11-22, dokumento Nr. I-671 (su vėlesniais pakeitimais);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2011 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ patvirtintas LR aplinkos ministro 2011-12-02 įsakymu Nr. D1-933 (su vėlesniais pakeitimais);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintas LR aplinkos ministro ir LR susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. DI-11/3-3 (su vėlesniais pakeitimais);
- Kiti galiojantys teisiniai aktai ir dokumentai.

Projektuojant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus ir infrastruktūrą (techninių projektų rengimo metu) būtina vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimais dėl apsaugos zonų nustatymo. Naujų tinklų tiesimo konkrečios vietos, vandentiekio ir/ar nuotekų tinklų planinė padėtis nustatomi vėlesnėse projektavimo stadijose (techniniais projektais). Infrastruktūra turi būti planuojama pagal specifinius teritorijų požymius. Pažymėtina, kad šiuo plėtros (specialiojo) plano keitimu įregistruotiems žemės sklypams apribojimai dėl naujos infrastruktūros įrengimo nesukuriami, žemės paskirtis, būdas ar pobūdis nekeičiami, teritorijų paėmimo visuomenės poreikiams procedūra neatliekama.

Detalizuojant kaip vandentiekio bei nuotekų tinklais aprūpinti šiuo plėtros plano keitimu nustatytas viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas (t.y. rengiant detaliuosius planus ir/ar techninius projektus) būtina atsižvelgti į esamų ir planuojamų objektų apsaugos bei įtakos zonas, nustatytas planuojamų tinklų apsaugos zonas (žr. 3.2. lentelę).

Klojant naujus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus, būtina užtikrinti esamų inžinerinių tinklų (elektros, telekomunikacijų, šilumos, vandentiekio, nuotekų ir pan.) ir gatvių dangų išsaugojimą, prioritetą teikiant tinklų klojimui uždaru būdu, nesant galimybės išsaugoti, gauti projektavimo sąlygas tinklams perkelti. Taip pat būtina taikyti (esamiems, projektuojamiems, pastatytiems ir pripažintiems tinkamais naudoti inžineriniams tinklams) LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (žr. 3.2. lentelę).

3.2. lentelė. Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros, melioracijos statinių apsaugos zonų ribos ir veiklos apribojimai

Infrastruktūra, įrenginiai	Apsaugos zonos ribos ir veiklos	Apsaugos zonos ribos ir veiklos apribojimai	Apsaugos zonų dydis
Šilumos tiekimas	Šilumos perdavimo tinklai	Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (48 straipsnis).	1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo kanalo (arba vamzdyno, jeigu vamzdynas

			paklotas bekanaliu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta. 2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta. 3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų bei žemė po šia juosta.
Elektros tiekimas	Elektros tiekimo tinklai, įrenginiai	Elektros linijų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (24 straipsnis).	Oro linijos: 1) iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus; 2) 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų; 3) 35 kV įtampos oro linijoms – po 15 metrų; 4) 110 kV įtampos oro linijoms – po 20 metrų; 5) 330 ir 400 kV įtampos oro linijoms – po 30 metrų; 6) 750 kV įtampos oro linijoms – po 40 metrų. Požeminių elektros kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 1-ą metrą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. Transformatorių pastotės, skirstyklos, srovės keitimo stoties apsaugos zona atitinkamai sutampa su transformatorių pastotės, skirstyklos ir srovės keitimo stoties statiniais ir įrenginiais užstatyta teritorija ir oro erdvė virš jos. Uždarų transformatorių pastočių apsaugos zonos nenustatomos. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorių apsaugos zonos nenustatomos.
Dujų tiekimas	Magistralinių dujotiekiai ir naftotiekiai	Tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (27 straipsnis).	Magistralinių dujotiekų ir naftotiekų vamzdinio apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdinio ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją. Apsaugos zona talpyklos kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti – 50 metrų pločio žemės juosta aplink talpyklą, virš šios

			juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta. Kitų magistralinių dujotiekių ir naftotiekių įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.
MD vietovės klasių teritorijų dydis nustatytas LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 33 straipsnyje, MD vietovės klasių teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose 34 straipsnyje. Magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorija – išilgai magistralinio dujotiekio vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 200 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies ir 200 metrų atstumu nuo kraštinių jo taškų. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su magistraliniu dujotiekiu sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Iki teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios būtina kreiptis į magistralinius dujotiekus eksploatuojančią įmonę dėl planavimo sąlygų išdavimo, taip pat, prieš pradėdant rengti statinių projektus ir (ar) kitą projektinę dokumentaciją, rekomenduojama kreiptis į magistralinį dujotiekį eksploatuojančią įmonę dėl techninių reikalavimų projektavimui išdavimo. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių dujotiekių savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama: 1) formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus; 2) keisti ir (ar) nustatyti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), teritorijos naudojimo reglamentą; 3) statyti ir rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius; 4) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį; 5) organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu; 6) pastatus ir (ar) patalpas formuoti kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus.			
Dujų tiekimas	Dujotiekio tinklai (skirstomieji)	Tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (30 straipsnis).	Dujotiekių vamzdyno apsaugos zona – žemės juosta išilgai vamzdyno trasos, virš šios juostos esanti oro erdvė, žemė po šia juosta bei vanduo virš šios juostos ir po ją: 1) ne didesnio kaip 5 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra vienas metras į abi puses nuo vamzdyno sienelės; 2) didesnio kaip 5 barų, bet ne didesnio kaip 16 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno sienelės. 2. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių apsaugos zona – žemės juosta aplink šį įrenginį: 1) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (ne didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį pastatą; 2) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio, bet ne didesnio kaip 16 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos

			ribos yra 7 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį pastatą. 3. Katodinės saugos įrenginių, esančių ne pastate, apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink įrenginį. 4. SGD įrenginių apsaugos zona – nuo 3 iki 25 m, priklausomai nuo antžeminių rezervuarų talpos, m3.
Vandens tiekimas	Vandens tiekimo tinklai, įrenginiai	Vandens tiekimo ir nuotekų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (42 straipsnis).	1. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 2. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 3. Magistralinių vamzdinių, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 10 metrų į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 4. Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas. 5. Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.
Nuotekų šalinimas	Nuotekų tinklai	Paviršinių nuotekų tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (42 straipsnis).	
Ryšių linijos	Ryšių tinklai	Ryšių tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (45 straipsnis).	1. Požeminių viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 1 metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. 2. Kitų viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta. 3. Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.
Melioracijos statiniai	Melioracijos rinktuvai	Melioracijos statinių apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės	1. Melioracijos griovio apsaugos zona – žemės juosta išilgai šio griovio, kurios ribos yra 15 metrų

		naudojimo sąlygų įstatymas (93 straipsnis); Melioracijos techninis reglamentas MTR2.02.01:2006.	nuo griovio šlaito viršutinės briaunos. 2. Bendrojo naudojimo drenažo rinktuvų apsaugos zona – žemės juosta išilgai drenažo rinktuvų, kurios ribos yra po 15 metrų į abi puses nuo rinktuvų ašies. Tiksliai nustatčius (atsiklus) drenažo rinktuvų buvimo vietą ir suderinus su savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotu savivaldybės administracijos atstovu, – po 5 metrus į abi puses nuo drenažo rinktuvų (išskyrus taršos šaltinius). 3. Polderių apsaugos zona – 15 metrų pločio žemės juosta į abi puses nuo pylimo (nuo vidinio ir išorinio šlaitų (ten, kur galima) papėdės ir kanalo viršutinės briaunos).
Susisiekimo sistemos statiniai	Keliai, gatvės	Kelių apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (18 straipsnis) bei Kelių įstatymas. Gatvių juostų plotį tarp raudonųjų linijų nustato STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.	Kelių apsaugos zonų dydžiai: 1. Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 2. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 3. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 4. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei apribojimai nustatyti STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“;
Geležinkelio keliai ir jų įrenginiai	Geležinkelio keliai ir jų įrenginiai, geležinkelio želdinių apsaugos zonos	Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (21 straipsnis).	Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, želdinių apsaugos zonų dydžiai bei apribojimai: 1. Viešosios geležinkelio infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių apsaugos zona: 1) miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių); 2) kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytą atvejį;

			3) pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos). 2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies. 3. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio, prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.
--	--	--	---

Numatant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus būtina įvertinti, ar jie nepatenka į Žemės gelmių registre nurodytus kietųjų naudingųjų iškasenų telkinių teritorijas ar potencialių taršos židinių sanitarinės apsaugos zonas ir vadovautis atitinkamomis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

Žemės gelmių išteklių telkiniuose taikomas specialiasis žemės naudojimo sąlygas reglamentuoja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (109 straipsnis).

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjeriais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose, išskyrus atvejus, kai šie telkiniai patenka į valstybinius parkus, draustinius ar rezervatus. Žemės gelmių išteklių telkiniuose draudžiama: 1) statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui), 2) įveisti mišką ar sodą 3) įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus 4) keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą (inžinerinius tinklus) planuoti tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja Kelių direkcija) juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius ar nustatant servitutus). Nustatant priemones ir apribojimus (geriamojo vandens tiekimo naudojamoms vandenvietėms, nuotekų valykloms, siurblinėms ir kitiems vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo įrenginiams) teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių (kelių apsaugos zonose) užtikrinti, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos. Neplanuoti pastatų, atvirų vandens telkinių valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Įvažiavimus ir išvažiavimus prie planuojamų objektų numatyti tik iš vietinės reikšmės kelių (gatvių), naudojant valstybinės reikšmės keliuose jau esamas, teisėtai įrengtas sankryžas/ nuovažas.

Plėtros (specialiojo) plano sprendinių įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos esamai infrastruktūrai.

Gaisrinės saugos reikalavimai:

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 22.7 punktu, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje yra nustatomi lauko gaisrinio vandentiekio, skirto pastatams gesinti, tinklų ir statinių sprendiniai. Šiame skyriuje pateikiami bendro pobūdžio gaisrinės saugos reikalavimai. Naujai planuojami vandentiekio tinklai yra skirti ir gaisrų gesinimui. Vandens gaisrui gesinti tiekimo leidžiama nenumatyti gyvenamosioms vietovėms, turinčioms iki 50 gyventojų.

Atsižvelgiant į tai numatoma:

- rengiant vandentiekio tinklų plėtros techninius projektus, vadovautis reikalavimais, išdėstytais – Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėse;
- užstatytose pastatais ir statiniais teritorijose gaisriniai hidrantai vandentiekio tinkluose turi būti įrengiami kas 150–200 m. Atstumas, skaičiuojant jį pagal ugniagesių tiesiamą vandens liniją, nuo gaisrinio hidranto iki jo saugomo pastato perimetro tolimiausio taško turi būti ne didesnis kaip 200 m;
- įrengti tuščius antžeminius gaisrinius hidrantus su atskiriamaisiais įtaisais;
- požeminius gaisrinius hidrantus galima projektuoti ir įrengti tik tada, kai nėra techninių galimybių įrengti tuščius antžeminius gaisrinius hidrantus. Ties važiuojamojoje dalyje įrengtu požeminiu gaisriniu hidrantu turi būti įrengiami atitinkami transporto priemonėms stovėti draudžiantys kelio ženklai;
- gaisriniai hidrantai turi būti įrengiami ne toliau kaip 2,5 m nuo važiuojamosios kelio (gatvės) dalies krašto, bet ne arčiau kaip 5 m nuo pastatų sienų;
- vandentiekio tinklai turi būti žiediniai. Aklinus iki 200 m ilgio vandentiekio vamzdynus galima naudoti priešgaisriniais poreikiais;
- kai statinio išorės gaisrui gesinti sunaudojama iki 15 l/s vandens, leidžiama ne daugiau kaip vieną gaisrinį hidrantą įrengti ne ilgesnėje kaip 200 m vandentiekio linijos atšakoje. Kai vandens poreikis gaisrui gesinti iš išorės yra 15 l/s ir didesnis, gaisriniai hidrantai turi būti įrengiami žiediniame vandentiekyje ir turi užtikrinti reikiamą vandens kiekį atskirai neįvertinant kiekvieno iš jų;
- vandentiekio tinklų, kuriuose gali būti įrengiami gaisriniai hidrantai, skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 100 mm;
- keičiantis žemės savininkams ar žemės paskirčiai, gaisriniai hidrantai neturi būti naikinami be priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos sutikimo;
- elektros energijos tiekimo siurblinei patikimumo grupė turi atitikti jos vandentiekio sistemų kategoriją.

Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis arba jo našumas nepakankamas, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengtos vandens talpyklos arba atviri vandens telkiniai:

- vandentiekio bokštas turi turėti įrenginį automobiliams pripildyti;
- gaisrinių rezervuarų ir vandens telkinių talpa nustatoma, atsižvelgiant į vandens poreikį ir gaisro gesinimo trukmę, pagal – Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisykles;
- skaičiuojant atvirų vandens telkinių talpą, būtina įvertinti galimą vandens išgaravimą ir ledą susidarymą;
- susisiekimo sistema turi užtikrinti gaisrinių automobilių privažiavimą prie gaisrinių rezervuarų, telkinių ir vandens šulinių. Prie natūralių vandens telkinių ir vandens šulinių turi būti įrengta 12×12 m aikštelė ir vandens paėmimo vieta. Gaisrui gesinti turi būti sudarytos sąlygos panaudoti vandenį iš aušintuvų ir kitų dirbtinių vandens telkinių;
- visais atvejais turi būti projektuojami ne mažiau kaip du gaisriniai rezervuarai arba natūralūs vandens telkinys. Kiekviename rezervuare turi tilpti 50 proc. vandens kiekio gaisrui gesinti, o natūraliame vandens telkinyje – 100 proc. Gaisriniai rezervuarai arba natūralūs vandens telkiniai turi būti nutolę nuo pastatų, kuriuos numatoma gesinti naudojant šių telkinių vandenį, ne didesniu kaip 200 m atstumu. Atstumas, skaičiuojant jį pagal ugniagesių tiesiamą vandens liniją, nuo vandens paėmimo iš gaisrinio rezervuaro arba natūralaus vandens telkinio vietos iki saugomo pastato perimetro tolimiausio taško turi būti ne didesnis kaip 200 m.

Gyvenamosiose vietovėse, kuriose yra iki 5 tūkst. gyventojų, kai pastatų išorės gaisrui gesinti vandens poreikis neviršija 10 l/s, gaisrams gesinti leidžiama:

- šakotiniame vandentiekio tinkle įrengti gaisrinius hidrantus;
- gaisrinius hidrantus įrengti nenormuojamo skersmens vandentiekio linijoje;
- kai nėra techninių galimybių įrengti gaisrinių hidrantų, vandens gaisrui gesinti tiekimą leidžiama numatyti iš gaisrinių rezervuarų arba natūralių ir (ar) dirbtinių vandens telkinių. Atstumas nuo gaisrinio rezervuaro arba natūralaus ir (ar) dirbtinio vandens

telkinio iki jo saugomo pastato perimetro tolimiausio taško gali būti ne didesnis kaip 1000 m.

Saugomų teritorijų apsauga:

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje bei šalia šių teritorijų esančios saugomos teritorijos bei gamtos paveldo objektai yra pažymėti plėtros (specialiojo) plano keitimo grafiniame dalyje (skaitmeninių duomenų informacijos šaltinis – www.vstt.lt).

Plėtros (specialiojo) plano keitimo rengėjai gyvenvietėms, patenkančioms į saugomas teritorijas, teritorinės plėtros (naujų statinių statybos) nenumatė, išskyrus priemones, kurios užtikrintų būtiną esamų gyventojų aprūpinimą inžinerine infrastruktūra, t.y. inžinerinių tinklų renovacija bei naujų tinklų tiesimas numatomas tik jau užstatytoms teritorijoms aptarnauti.

Vykdamas inžinerinių tinklų renovavimą ir/ar planuojamų vandentiekio bei nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtrą gyvenvietėse, patenkančiose į saugomas teritorijas, bus vadovaujamas Biržų regioninio parko ir jo zonų ribų planu, patvirtintu LR vyriausybės 2009-12-02 nutarimu Nr. 1606; Biržų regioninio parko tvarkymo planu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2010-01-28 įsakymu Nr. D1-83; Biržų regioninio parko apsaugos reglamentais, patvirtintais LR aplinkos ministro 2010-07-30 įsakymu Nr. D1-686; Bendrųjų buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais LR vyriausybės 2004-03-15 nutarimu Nr.276.

Esamų inžinerinių tinklų renovacija bei planuojamų vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtra (rekonstrukcija) neturės neigiamos įtakos saugomoms teritorijoms. Priešingai, atnaujinus nuotekų surinkimo tinklus, sumažės avarijų tikimybė, požeminių bei paviršinių vandenų tarša buitinėmis nuotekomis. Plėtros (specialiojo) plano keitimo įgyvendinimas nedarys neigiamų pasekmių kraštovaizdžiui.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga:

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje, perspektyvinėje viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje bei šalia šių teritorijų esančios nekilnojamosios kultūros vertybės bei jų apsaugos zonos yra pažymėtos specialiojo plano keitimo grafiniame dalyje (skaitmeninių duomenų informacijos šaltinis – www.geoportal.lt), nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas teikiamas 1 priede „Kultūros paveldo objektai ir teritorijos Biržų rajone“, (Informacijos šaltinis – Kultūros vertybių registras).

Plėtros (specialiojo) plano keitimo rengėjai siekdami užtikrinti, kad plano keitimo sprendiniai neturėtų neigiamo poveikio saugomoms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms, numato rengiant tolimesnius teritorijų detaliuosius planus ir/ar techninius projektus, vadovautis Gamtos paveldo objektų nuostatais, Gamtinio karkaso nuostatais, Kultūros paveldo vertybių teritorijoms ir jų apsaugos zonoms taikomais LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimais, LR saugomų teritorijų ir LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis bei kitais, saugomų teritorijų, gamtos ir kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais įstatymais bei teisės aktais.

- Plėtros (specialiojo) plano sprendiniai neprieštarauja kultūros vertybių apsaugai, naudojimui ir tvarkymui reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.
- Žemės judinimo ar kasimo darbai Kultūros paveldo objektuose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, teritorijose, privaloma vykdyti paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01.2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas.
- Nekilnojamųjų kultūros vertybių pradinė apsauga turi būti numatyta, vadovaujantis LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi - jei atliekant statybos ar kitokius darbus bus aptikta archeologinių radinių ar kitų nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui.

Plėtros (specialiajame) plane yra nurodytos planuojamoje teritorijoje esančios nekilnojamosios kultūros vertybės, kultūros paminklai bei objektai (nurodyti grafiniame ir tekstiniame dalyse), saugomi kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, pagrindiniai jų apskaitos duomenys bei apsaugos reikalavimai (teritorijos bei apsaugos zonos, apsaugos reglamentai ir kt.).

Vandenviečių apsauga:

Siekiant apsaugoti ir užtikrinti vandenvietėse išgaunamo vandens kokybę bei apsaugoti nuo išteklių naudojimo galimo negatyvaus poveikio aplinkai, kiekvienos vandenvietės, išgaunančios vidutiniškai daugiau kaip 10 m³ vandens per parą, ištekliai turi būti aprobuoti, vadovaujantis Ištirtų požeminio vandens (išskyrus pramoninį) išteklių aprobavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2012-05-29 įsakymu Nr. 1-90 ir vandenvietėms nustatytos apsaugos zonos (toliau - VAZ), vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2015-12-14 d. įsakymu Nr. D1-912.

Plėtros (specialiojo) plano keitimo rengimo apimtyje vandenviečių apsaugos zonos nėra skaičiuojamos ar modeliuojamos – į specialųjį teritorijų planavimo dokumentą yra perkeliama VAZ informacija, pateikta patvirtintose Vandenviečių požeminio vandens ištirtų išteklių įvertinimo ataskaitose.

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose (Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 sk.106 straipsnis):

1. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose negali būti nenaudojamų gręžinių, išskyrus konservuotus gręžinius.

2. Požeminio vandens vandenviečių **apsaugos zonose draudžiama:**

1) įrengti angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimui ir (ar) naudojimui skirtus gręžinius;

2) į požeminius vandeninguosius sluoksnius tiesiogiai išleisti valytas ir nevalytas komunalines, gamybines ir paviršines nuotekas, radioaktyvias ir chemines medžiagas.

3. Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

4. Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 2-ojoje juostoje draudžiama įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės.

5. I grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, išskyrus naudojamus geriamajam vandeniui ruošti;

2) įrengti pavojingųjų atliekų apdorojimo įrenginius ir sąvartynus.

6. II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas;

2) statyti pastatus, neprijungtus prie komunalinių nuotekų šalinimo tinklų arba prie vietinių nuotekų šalinimo tinklų, pagal teisės aktų reikalavimus užtikrinančių lygiavertį komunaliniams nuotekų šalinimo tinklams aplinkos apsaugos lygį;

3) tręšti nuotekomis, nuotekų dumbliu, mėšlu, skystu mėšlu ir srutomis;

4) įrengti kapines, užkasti kritusius gyvulius;

5) įrengti mėšlo ir srutų kaupimo ir tvarkymo statinius ar įrenginius, nuotekų filtravimo sistemas, nuotekų dumblo kaupimo (kompostavimo) aikšteles, žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;

6) įrengti užterštos žemės ir grunto valymo aikšteles;

7) įrengti naftos ir naftos produktų saugyklas.

7. III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:

1) vykdyti šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytas veiklas ir įrengti atliekų tvarkymo įrenginius;

2) įrengti nuotekų valymo įrenginius su išleistuvais į paviršinius vandenis;

3) įrengti karjerus.

8. II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje 3a sektoriuje draudžiama vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas.

9. III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje draudžiama vykdyti šio straipsnio 6 dalyje nurodytas veiklas.

10. Požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juostoje **draudžiama** vykdyti nurodytas veiklas:

- įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės;
- gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, išskyrus naudojamus geriamajam vandeniui ruošti;

- įrengti pavojeingųjų atliekų apdorojimo įrenginius ir sąvartynus;
- statyti pastatus, neprijungtus prie komunalinių nuotekų šalinimo tinklų arba prie vietinių nuotekų šalinimo tinklų, pagal teisės aktų reikalavimus užtikrinančių lygiavertį komunaliniams nuotekų šalinimo tinklams aplinkos apsaugos lygį;
- tręšti nuotekomis, nuotekų dumbliu, mėšlu, skystu mėšlu ir srutomis;
- įrengti kapines, užkasti kritusius gyvulius;
- įrengti mėšlo ir srutų kaupimo ir tvarkymo statinius ar įrenginius, nuotekų filtravimo sistemas, nuotekų dumblo kaupimo (kompostavimo) aikštes, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes;
- įrengti užterštos žemės ir grunto valymo aikštes;
- įrengti naftos ir naftos produktų saugyklas;
- įrengti karjerus.

Požeminių ir paviršinių vandens telkinių apsauga:

Rengiant techninius projektus, būtina nuotekų išleidimo į aplinką vietas parinkti, vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamento 10 p. ir įvertinti planuojamų nuotekų valymo įrenginių poveikį priimtuvams (11 punktas):

10 p.- „Nuotekų išleidimo į aplinką vietos turi būti parenkamos taip, kad jų neigiamas poveikis aplinkai būtų kiek įmanoma mažesnis (pvz., užtikrinant mažiausią geriamojo vandens šaltinių teršimo pavojų, pasirenkant mažiausiai jautrų poveikiui nuotekų priimtuvą (prioriteto tvarka: upės, kanalai, infiltracija į gruntą, tvenkiniai, dirbtiniai nepratekami vandens telkiniai), nuotekų išleidimą numatant kiek įmanoma toliau nuo kitų vandens išteklių naudotojų, rekreacijai skirtų bei kitų žmonių buvimo vietų)“.

11 p. - „Veiklos vykdytojas, planuojantis išleisti nuotekas į paviršinį vandens telkinį, kai nuotekų kiekis išleidžiant į upę ar kanalą viršija 100 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir (arba) nuotekų šaltinio dydis viršija 1000 GE, o išleidžiant į Kuršių marias, tvenkinį ar dirbtinį nepratekamą vandens telkinį nuotekų kiekis viršija 10 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir (arba) nuotekų šaltinio dydis viršija 100 GE, privalo įvertinti planuojamų išleisti nuotekų poveikį priimtuvui ir nustatyti priimtina apkrovą.“

3.3. lentelė. Esamų / planuojamų NVĮ išleidėjų atstumai iki esamo ežero

Eil. Nr.	Ežero pavadinimas	Plotas (ha)	Artimiausia NVĮ	Atstumas iki artimiausio išleidėjo (km)
1.	Draseikių	1,0	Medeikių	3,5
2.	Dubužės	0,4	Medeikių	4,8
3.	Jonavos	3,9	Pačeriaukštės	6,0
4.	Kilučių	88,4	Kilučių*	1,0
5.	Kirkilų	5,9	Pačeriaukštės	5,8
6.	Kojeliškio	8,9	Pabiržės	3,8
7.	Liūno	0,26	Obelaukių	1,8
8.	Mikeliškių	1,7	Biržų	4,0
9.	Tarosiškių	2,3	Biržų	4,5
10.	Mantagailiškių	0,9	Pabiržės	4,0
11.	Naradavos	1	Biržų	3,6
12.	Naciūnų	0,9	Pabiržės	2,6
13.	Ripeikių	1,9	Pačeriaukštės	7,1
14.	Ruoliškio	33	Obelaukių	2,5
15.	Salų	1,1	Pabiržės	5,9
16.	Skaistės	0,6	Medeikių	3,5
17.	Širvėnos	345,3	Biržų	3,7

*Naujai planuojami NVĮ

3.4. lentelė. Sprendiniai dėl NVĮ*

Eil. Nr.	Nuotekų valyklos pavadinimas	Nuotekų valyklos pajėgumas	Išleidėjas	Fiksuota vidutinė tarša po valymo BDS7 (2019 m)	Sprendiniai
		m³/p		mg/l	
1.	Biržai	3000	Baronas upelis	3,6	-
2.	Nemunėlio Radviliškio mstl.	230	Nemunėlis upė	22	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 86 m³/p
3.	Germanišio R	11	Nemunėlis upė	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 20 m³/p
4.	Germanišio V	9	Nemunėlis upė	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 20 m³/p
5.	Kirdonių	60	Upytės upelis	6	-
6.	Likėnų	500	Smardonės upelis	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 100 m³/p
7.	Pačeriaukšės I	60	Čeriaukštės upelis	16	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 45 m³/p
8.	Skrebiškių	100	Garšva upelis	16	-
9.	Kučgalio	100	Apaščia upelis	8	-
10.	Kvetkų	100	Senupis upelis	10	-
11.	Kupreliškio	100	Kraščia upelis	9	-
12.	Kratiškių	100	Juodupė, upelis	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 40 m³/p
13.	Obelaukių	60	Obelaukis upelis	8	-
14.	Vabalninko	300	Vabala upė	10	-
15.	Anciškių	100	Griauzdės upelis	8	-
16.	Meilūnų	60	Gavėnupis upelis	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 28 m³/p
17.	Mielūnų	120	Varnalizdis upelis	10	-
18.	Ramongalių	100	Vabala upė	8	-
19.	Šukionių	40	Upytė upė	nd	Numatoma rekonstrukcija, planuojamas pajėgumas 20 m³/p
20.	Parovėja*	-	Rovėjos upė iki Širvenos ežero 18 km	-	Planuojami nauji 40 m³/p

21.	Papilys*	-	Rovėjos upė iki Širvenos ežero 18 km	-	Planuojami nauji 50 m³/p
22.	Kilučiai*	-	Apasčia upė iki Kilučių ežero 1 km	-	Planuojami nauji 42 m³/p

*Naujų valymo įrenginių išleidėjai nepažeis LR vandens įstatymo 18 straipsnio 4 dalies nuostatų.

Paviršinio vandens pakrantės apsaugos juostos ir apsaugos zonos:

Ūkinės veiklos apribojimai požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose reglamentuojami Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 sk. 106 straipsnio reikalavimais. Vandenviečių apsaugos zonos ir jų sudėtinės dalys nustatomos, vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2015-12-14 d. įsakymu Nr. D1-912.

Paviršinio vandens pakrantės apsaugos juostos ir apsaugos zonos:

Ūkinė veikla paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės apsaugos juostose reglamentuojama vadovaujantis LR saugomų teritorijų įstatymo, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką nustato Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 8 sk. 100 straipsnis numato, kad paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje nedraudžiama statyti hidrotechnikos statinių, vandens matavimo stočių, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginių ir statinių, požeminio vandens vandenviečių, vandens telkinio pakrantės apsaugos juostą kertančių inžinerinių tinklų.

Potvynių rizika:

Įgyvendinant Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano sprendinius, būtina vadovautis Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiams (<http://potvyniai.aplinka.lt/potvyniai/>) bei taikyti potvynių rizikos valdymo planuose numatytas priemones.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas potvynių grėsmės teritorijose reglamentuoja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 10 sk. 104 straipsnis.

Šiaurės Lietuvos karstinis regionas:

Biržų rajono teritorija yra Šiaurės Lietuvos karstiniame regione, kurio teritorija yra nustatyta LR vyriausybės 1991-12-24 nutarimu Nr. 589 „Dėl priemonių Šiaurės Lietuvos karstinio regiono gyvenamajai aplinkai ir ekologiškai būklei pagerinti“. Šiaurės Lietuvos karstinis regionas ir jame taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nusatytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (12 sk.107/108 straipsnis).

Savivaldybė	Kadastro vietovė / kadastro vietovės kodas
Biržų rajono teritorija, esanti karstiniame regione	Anciškių/3601, Biržų miesto/3604, Butniūnų/3606, Germaniškių/3610, Juostaviečių/3612, Kirdonių/3615, Mieliūnų/3635, Nemunėlio Radviliškio/3638, Obelaukių/3643, Pabiržės/3645, Pačeriaukštės/3655, Pasvaliečių/3653, Rinkuškių/3663, Šukionių /3675, Totorių/3680, Užušilių/3683

Plėtros (specialiojo) plano sprendiniai karstiniais reiškiniams ir jų išplitimui reikšmingos įtakos neturės, nes visa vandentiekio/nuotekų tvarkymo infrastruktūra planuojama susisiekti/inžinerinės infrastruktūros koridoriuose.

Kelių apsaugos zonos:

Veikla kelių apsaugos zonose vykdoma nepažeidžiant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimų.

Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei apribojimai nustatyti STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Kelių apsaugos zonų dydžiai bei apribojimai nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (2 sk. 17÷19 straipsniai):

1. Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.
2. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.
3. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.
4. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų.
5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų.

Miško žemės naudojimo apribojimai:

Kadangi miško žemė nėra skirta statyti gyvenamuosius ar visuomeninius pastatus, numatoma, kad vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo poreikis šioje žemėje nebus vystomas ir plėtros (specialiojo) plano keitimo sprendiniai šioms plotams nebus taikomi. Miško žemė turi būti tvarkoma ir naudojama pagal LR miškų įstatymo nuostatas bei parengtus miškotvarkos projektus, darbų vykdymui būtina gauti Regiono aplinkos apsaugos departamento ir miškų urėdijų pritarimą. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, plano rengėjų nuomone, plėtros (specialiojo plano) keitimo sprendiniai poveikio miškų žemei nedarys.

Gamtinio karkaso teritorijos:

Gamtinis karkasas suprantamas kaip vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų. Gamtinio pobūdžio saugomas ir kitas ekologiškai svarbias teritorijas, užtikrinančias kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, į krašto tvarkymą subalansuojančią bendrą sistemą jungia gamtinis karkasas.

Gamtiniame veikla gali būti vykdoma tik įvertinus jos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti. Gamtiniame karkase apribojimus nustato LR aplinkos apsaugos įstatymas, LR saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei eilė kitų, veiklą reglamentuojančių dokumentų.

Plėtros (specialiojo) plano keitimo sprendiniai nedarys neigiamo poveikio gamtinio karkaso teritorijoms, nes vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros poreikis yra tik urbanizuotose teritorijose. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai bus planuojami urbanizuotose teritorijose, gatvių raudonosiose linijose, todėl poveikis nenumatomas.

3.4. Teritorijoje randamos saugomos gyvūnų ar augalų rūšys ir/ar natūralios buveinės, kitos saugotinos gamtinės ar kultūros paveldo vertybės

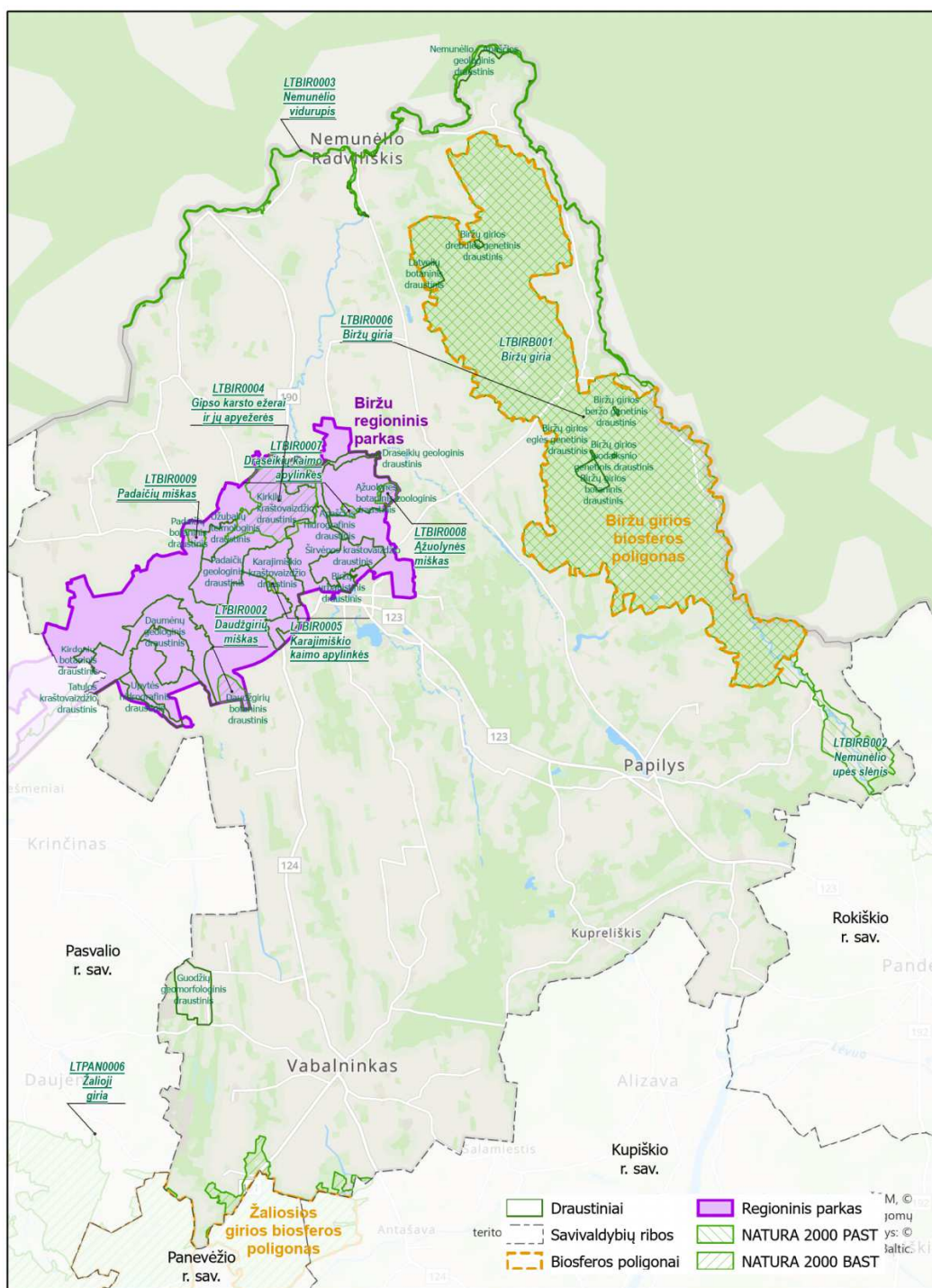
Saugomų teritorijų paskirtis yra garantuoti gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos paveldo ir kultūros paveldo vertybių apsaugą. Saugomų teritorijų sistemą, remiantis LR saugomų teritorijų įstatymu, sudaro šie saugomų teritorijų tipai: konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos – rezervatai, draustiniai ir paveldo objektai; atkuriamosios apsaugos prioriteto teritorijos – atkuriamieji sklypai, genetiniai sklypai; ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos – ekologinės apsaugos zonos; kompleksinės saugomos teritorijos – valstybiniai parkai (nacionaliniai ir regioniniai), biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos (biosferos rezervatai ir biosferos poligonai).

Biržų rajone ypač saugomas teritorijas atstovauja: 1992 m įsteigto Biržų regioninis parko didesnioji dalis (13088 ha iš 14534 ha), 8 valstybiniai gamtiniai draustiniai, Biržų girios biosferos poligonas ir maža dalis Žaliosios girios biosferos poligono ir 22 gamtos paveldo objektai.

Saugomos teritorijos:

Vadovaujantis LR saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų sistemą sudaro šios saugomų teritorijų kategorijos:

- **konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos** (rezervatai, draustiniai ir paveldo objektai);
- **atkuriamosios apsaugos prioriteto teritorijos** (atkuriamieji sklypai, genetiniai sklypai);
- **ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos** (ekologinės apsaugos zonos);
- **kompleksinės saugomos teritorijos** (nacionaliniai ir regioniniai valstybiniai parkai, biosferos stebėsenos teritorijos t.y. biosferos rezervatai ir biosferos poligonai).

3.3.pav. Saugomų teritorijų sistema

3.5.lentelė. Valstybinės saugomos teritorijos Biržų rajone

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Isteigimo data	Plotas (ha)/ dalis rajone	Savivaldybė
VALSTYBINIAI PARKAI	1.Biržų regioninis parkas (dalis)	1992	14534/13088	Biržų r., Pasvalio r.
VALSTYBINIAI DRAUSTINIAI	2.Guodžių geomorfologinis	1997	484/484	Biržų r.
	3. Biržų girios botaninis	1997	144/144	Biržų r.
	4. Latvelių botaninis	1997	100/100	Biržų r.

	5. Nemunėlio – Apaščios geologinis	1997	296/296	Biržų r.
	6. Biržų girios beržo genetinis draustinis	2014	6/6	Biržų r.
	7. Biržų girios drebulės genetinis draustinis	2014	13/13	Biržų r.
	8. Biržų girios eglės genetinis draustinis	2014	5/5	Biržų r.
	9. Biržų girios juodalksnio genetinis draustinis	2014	3/3	Biržų r.
BIOSFEROS POLIGONAI	10. Biržų girios	2004	17683/17683	Biržų r.
	11. Žaliosios girios	2004	14173/5	Biržų r., Panevėžio r.
VISOS SAUGOMOS TERITORIJOS			31800	21,5%

Didelė dalis Biržų rajono teritorijoje esančio Biržų regioninio parko gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančios konservacinės zonos – draustiniai, tuo pačiu vykdo ir biologinės įvairovės apsaugą.

Detalesnė informacija apie saugomas teritorijas pateikiama 3.5 - 3.8 lentelėse, teritorinė lokalizacija – grafinėje dalyje. Saugomų teritorijų sistema Biržų rajono savivaldybėje pateikiama 3.3. paveiksle.

3.6. lentelė. Gamtos paveldo objektai (GPO)

Eil. Nr.	GPO pavadinimas	Savivaldybė Seniūnija	Saugoma teritorija
1.	<i>Geologiniai gamtos paveldo objektai</i>		
1.1	Ievos duobė	Biržų r. sav. Širvėnos sen	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis
1.2	Jaronio duobė	Biržų r. sav. Pabiržės sen.	Biržų regioninis parkas, Tatulos kraštovaizdžio draustinis
1.3	Karvės Ola	Biržų r. sav. Širvėnos sen	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis
1.4	Kiršonių akmuo	Biržų r. sav. Pabiržės sen	Biržų regioninis parkas, Tatulos kraštovaizdžio draustinis
1.5	Lapės Ola	Biržų r. sav. Širvėnos sen.	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis
1.6	Muoriškių atodanga	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	Nemunėlio-Apaščios valstybinis geologinis draustinis
1.7	Tabokinės atodanga	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	Nemunėlio-Apaščios valstybinis geologinis draustinis
1.8	Velniapilio uola	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-
2.	<i>Hidrogeologiniai gamtos paveldo objektai</i>		
2.1	Likėnų šaltinis	Biržų r. sav. Pabiržės sen.	Biržų regioninis parkas, Tatulos kraštovaizdžio draustinis
2.2	Salomėjos šaltinis	Biržų r. sav. Pabiržės sen	Biržų regioninis parkas, Tatulos kraštovaizdžio draustinis
2.3	Smardonės šaltinis	Biržų r. sav. Pabiržės sen.	Biržų regioninis parkas
3.	<i>Botaniniai gamtos paveldo objektai</i>		
3.1	Dauguviečių maumedis	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-
3.2	Jurgio Bielinio ažuolas	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen	-

3.3	Kaunių ažuolas	Biržų r. sav. Širvėnos sen.	Biržų regioninis parkas
3.4	Mantagailišio dvaro septynkamienis uosis	Biržų r. sav. Širvėnos sen.	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis
3.5	Mantagailišio pušis	Biržų r. sav. Širvėnos sen.	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis
3.6	Nemunėlio Radviliškio liepa	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-
3.7	Nemunėlio Radviliškio maumedis	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-
3.8	Padaičių miško ažuolas	Biržų r. sav. Pabiržės sen.	Biržų regioninis parkas
3.9	Padvariečių eglė	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-
3.10	Pasienio ažuolas	Biržų r. sav. Pačeriaukštės sen.	-
3.11	Sandariškių ažuolas	Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen.	-

Šaltinis: LR aplinkos ministro 2018 m. balandžio 16 d. įsakymo Nr. D1-300 redakcija

Geotopas – saugomas ar saugotinas, tipiškas ar unikalus geologinės, geomorfologinės ar ekogeologinės svarbos erdvinis objektas geosferoje, pavienis ar sudarantys kompaktiškas grupes, vertingas mokslui ir pažinimui.

Biržų rajone, remiantis Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, išskirti 28 geotopai (iš jų – 11 valstybės saugomi gamtos paveldo objektai).

3.7. lentelė. Geotopai

Eil. Nr.	Geotopo pavadinimas	Saugoma teritorija
1.	Ančiškių šaltinis	-
2.	Biržų dvaro šaltinis	Biržų regioninis parkas
3.	Geologų duobė	Biržų regioninis parkas
4.	Juodžionių riedulynas	-
5.	Karajimiškis	Biržų regioninis parkas
6.	Kirdonių-Tatulos draustinis	Biržų regioninis parkas
7.	Kirkilai	Biržų regioninis parkas
8.	Klevų duobė	Biržų regioninis parkas
9.	Kruopio akmuo	-
10.	Kruopio duobė	Biržų regioninis parkas
11.	Kučgalio šaltinis	-
12.	Leitiškių akmuo	-
13.	Leitiškiai	-
14.	Nemunėlio-Apaščios santaka	-
15.	Nemunėlio Radviliškis	Nemunėlio-Apaščios valstybinis geologinis draustinis
16.	Putrių akmuo	-
17.	Velykų duobė	Biržų regioninis parkas, Karajimiškio kraštovaizdžio draustinis

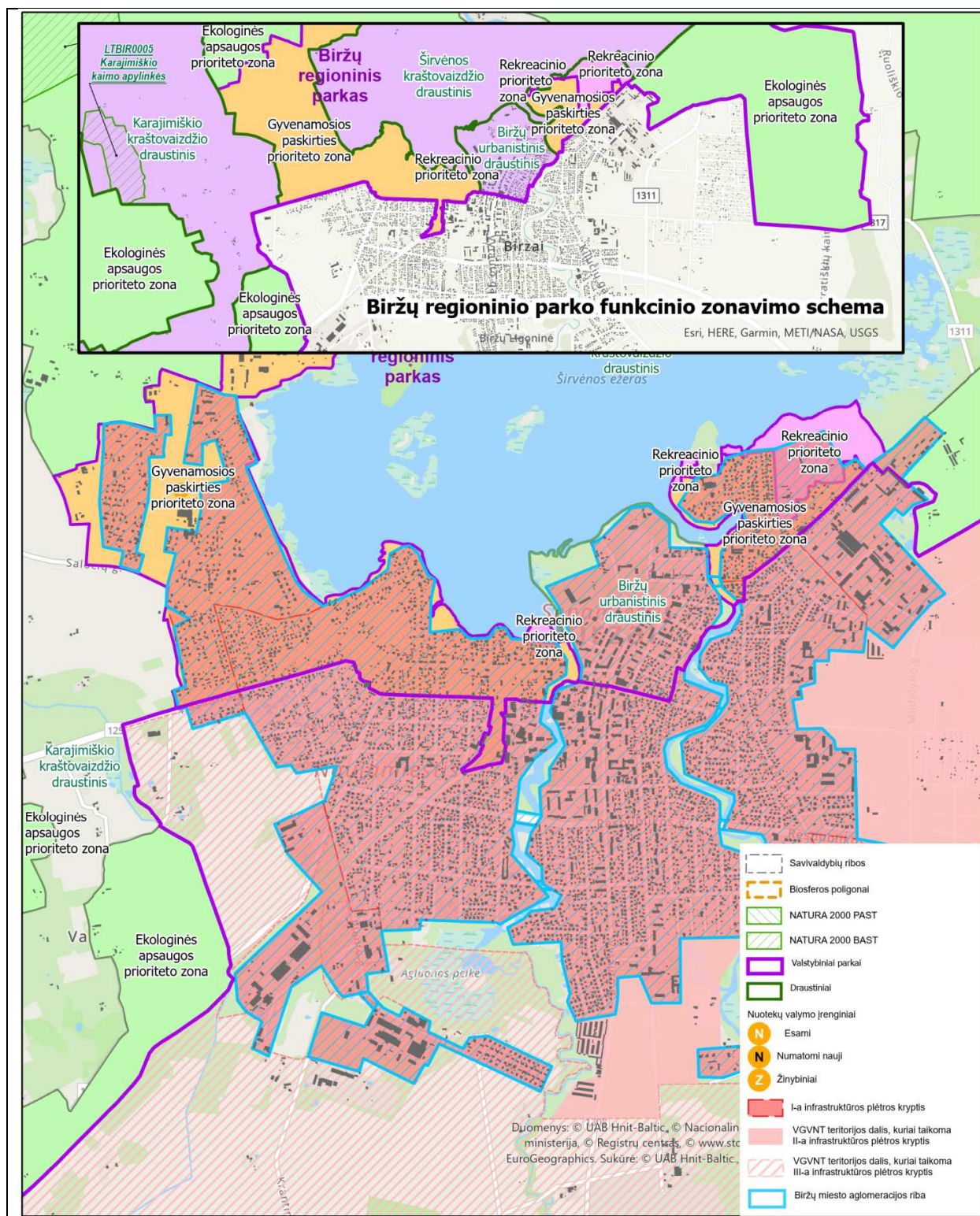
Neskaitant valstybinių ypač saugomų teritorijų tinklo, Biržų rajono teritorija padengta „Natura 2000“ teritorijomis, jungiančiomis trapiasias ir vertingiausias natūralias buveines bei rūšis, kurios ypatingai svarbios visos Europos biologinei įvairovei. Ekologinis tinklas perdengia didžiąją Biržų rajono saugomų teritorijų dalį. Šiuo metu Biržų rajone yra 9 buveinių apsaugos teritorijos ar jų dalys, bei 2-i paukščių apsaugai svarbios teritorijos (dar vienos – Žaliosios girios – į Biržų rajono savivaldybės ribas patenka tik 5 ha).

3.8. lentelė. Biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos Biržų rajono savivaldybės teritorijoje

Eil. Nr.	Teritorijos pav. (savivaldybė)	Teritorijos grupė	Plotas (ha)	Pastabos
1.	Biržų giria, (Biržų r.)	PAST	17683/17683	Biržų girios biosferos poligonas
2.	Nemunėlio upės slėnis, (Biržų r., Rokiškio r.)	PAST	1550/1091	Nemunėlio upės apsaugos zonos dalis
3.	Žalioji giria, (Kupiškio r., Panevėžio r., Biržų r.)	PAST	14173/5	Žaliosios girios biosferos poligonas
4.	Biržų giria, (Biržų r.)	BAST	17683/17683	Biržų girios biosferos poligonas
5.	Daudžgirių miškas, (Biržų r.)	BAST	164/164	Biržų regioninis parkas, dalis Daudžgirių botaninio draustinio
6.	Gipso karsto ežerai ir jų apyežerės, (Biržų r.)	BAST	1239/1239	Biržų regioninis parkas, Kirkilų kraštovaizdžio draustinis ir dalis parko ekologinės apsaugos zonos)
7.	Nemunėlio vidurupis (Biržų r.)	BAST	378/378	Nemunėlio-Apaščios geologinis draustinis (dalis)
8.	Žalioji giria, (Kupiškio r., Panevėžio r., Biržų r.)	BAST	33915/438	Žaliosios girios biosferos poligonas ir aplinkinės teritorijos
9.	Karajimiškio kaimo apylinkės (Biržų r.)	BAST	28/28	Biržų regioninis parkas, dalis Karajimiškio kraštovaizdžio draustino
10.	Ažuolynės miškas	BAST	92/92	Ribos sutampa su Biržų regioninio parko Ažuolynės botaninio-zoologinio draustinio ribomis
11.	Padaičių miškas	BAST	61/61	Biržų regioninis parkas, dalis Padaičių botaninio draustinio)
12.	Drąseikių kaimo apylinkės	BAST	34/34	Biržų regioninis parkas, dalis Drąseikių geologinio draustinio
	VISOS TERITORIJOS	NATURA 2000	21236	14% Rajono teritorijos

Atsižvelgiant į tai, kad dalis Biržų miesto teritorijos patenka į Biržų regioninį parką, akivaizdu, kad Biržų miesto aglomeracijos teritorija, o tuo pačių ir viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos patenka į minėtos saugomos teritorijos ribas. Didesnioji Biržų miesto viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų išsidėsčiusios gyvenamosios paskirties prioriteto ir rekreacinio prioriteto funkcinėse zonose, taip pat patenka į Biržų urbanistinį draustinį (3.4.pav.).

Į kompleksinius Širvėnos ir Karajimiškio kraštovaizdžio draustinius nepatenka nei viena teritorija, kurioje jau yra išvystyta ar planuojamas perspektyvinis viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymas (3.4.pav.).

3.4.pav. Biržų miesto viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos Biržų regioninio parko atžvilgiu

Dar keletas specialiųjų planų nustatytų viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų (I infrastruktūros plėtros kryptis) Biržų regioniniame parke patenka į Pabiržės mst. ir Kirdonių kaimo gyvenamosios paskirties prioriteto zonas. Urbanizuotos šių teritorijų dalys, kurios specialiųjų planų yra įtrauktos į esamas planuojamų vandentiekio bei nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtros teritorijas, nedidelė dalimi patenka į ekologinės apsaugos prioriteto zoną bei rekreacinio prioriteto zoną, o Kirdonių k. ir į Tatulos kraštovaizdžio draustinį (~3.34 ha ir 0,8 ha

Biržų regioninio parko funkcinio zonavimo schema

Legenda:

- Savivaldybių ribos
- Biosferos poligonalai
- NATURA 2000 PAST
- NATURA 2000 BAST
- Valstybiniai parkai
- Draustiniai
- Nuotekų valymo įrenginiai
 - Esami
 - Numatomi nauji
 - Žyminiai
- I-ia infrastruktūros plėtros kryptis
- VGVNT teritorijos dalis, kuriai taikoma II-a infrastruktūros plėtros kryptis
- VGVNT teritorijos dalis, kuriai taikoma III-a infrastruktūros plėtros kryptis
- Biržų miesto aglomeracijos riba

Duomenys: © UAB Hnit-Baltic, © Nacionalinė ministerija, © Registrų centras, © www.stc.lt, © EuroGeographics. Sukūrė: © UAB Hnit-Baltic.

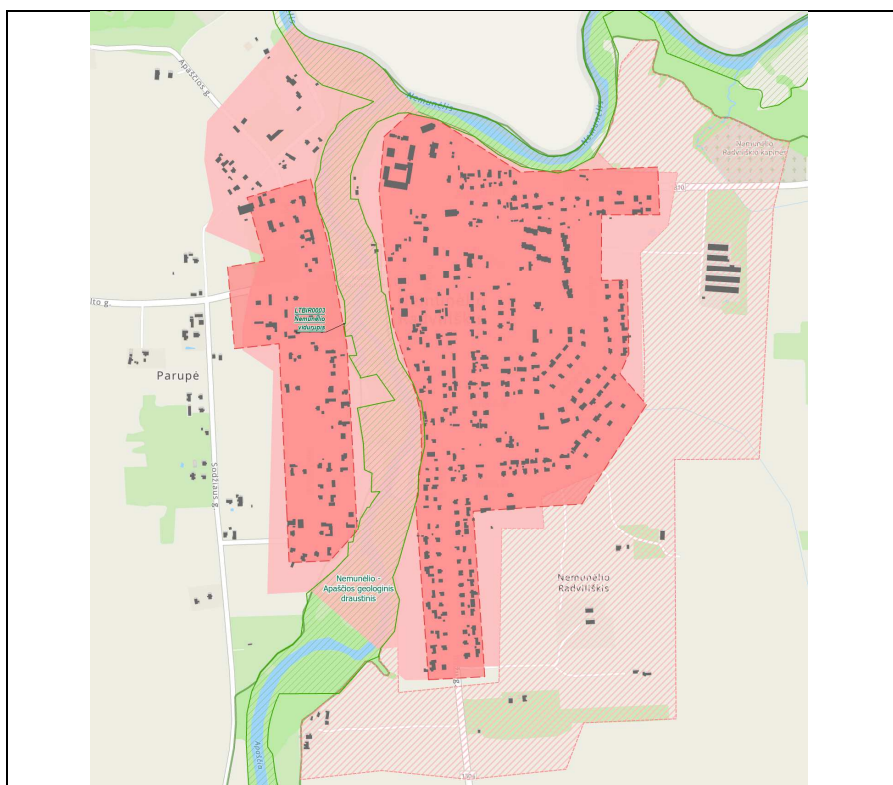
3.5.pav. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos Biržų regioninio parko atžvilgiu

Specialiojo plano keitimas numato priemones, kurias užtikrintų būtina esamų gyventojų aprūpinimą inžinerine infrastruktūra, t.y. inžinerinių tinklų renovavimą bei naujų tinklų tiesimą užstatytoms teritorijoms aptarnauti. Saugomose teritorijose naujų nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų išleistuvų neplanuojami. Vykdam inžinerinių tinklų renovavimą bei specialiuoju planu planuojamų vandentiekio bei nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtrą gyvenvietėse, patenkančiose į saugomas teritorijas, bus vadovaujamosi: Biržų regioninio parko ir jo zonų ribų planu, patvirtintu LR vyriausybės 2009-12-02 nutarimu Nr. 1606; Biržų regioninio parko tvarkymo planu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2010-01-28 įsakymu Nr. D1-83; Biržų regioninio parko apsaugos reglamentu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2010-07-30 įsakymu Nr. D1-686 bei

Bendrųjų buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais LR vyriausybės 2004-03-15 d. nutarimu Nr.276 (2018 m. liepos 17 d. redakcija).

Esamų inžinerinių tinklų renovavimas bei planuojamų vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų ir įrenginių plėtra (naujų statyba/rekonstravimas) neturės neigiamos įtakos saugomoms teritorijoms. Priešingai, atnaujinus nuotekų surinkimo tinklus, sumažės avarijų tikimybė, požeminių bei paviršinių vandenių tarša buitinėmis nuotekomis. Plėtros (specialiojo) plano keitimo įgyvendinimas nedarys neigiamų pasekmių kraštovaizdžiui.

Į Nemunėlio – Apasčios geologinio draustinio ribas patenka II plėtros krypties– Nemunėlio Radviliškio mstl. viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos (3.6. pav.). Šiose viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijose savivaldybės bendrojo plano sprendiniais numatoma urbanistinė plėtra, bet jų vystymas tikėtinas vėliau kaip po 10 metų. **Šiose teritorijose inžinerinių tinklų plėtra dabartiniame etape nėra planuojama.**

3.6.pav. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija Nemunėlio-Apasčios geologinio draustinio atžvilgiu

Į Paukščių apsaugai svarbias teritorijas *Biržų giria LTBIRB001* ir *Žalioji giria LTPANB001* (esančioje Biržų rajono savivaldybės ribose) nepatenka nei viena teritorija, kurioje jau yra išvystyta ar planuojamas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymas Biržų rajono savivaldybėje.

Į paukščių apsaugai svarbios teritorijos *LTBIRB002 Nemunėlio upės slėnis* ribas nedideliu plotu patenka Kvetkų kaimo viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos. Šios teritorijos numatomos jau esamose užstatytose kaimo teritorijose. Plano rengėjai kaimo dalyje, patenkančioje į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją naujų nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų išleistuvų neplanuoja.

Į buveinių apsaugai svarbios teritorijos *Nemunėlio vidurupis (LTBIR0003)* ribas patenka II plėtros krypties Nemunėlio Radviliškio mstl. ir Germaniško kaimo viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos (3.7.pav.). **Šiose teritorijose inžinerinių tinklų plėtra dabartiniame etape nėra planuojama.**

3.9.lent.VGVNT teritorijos saugomų teritorijų atžvilgiu

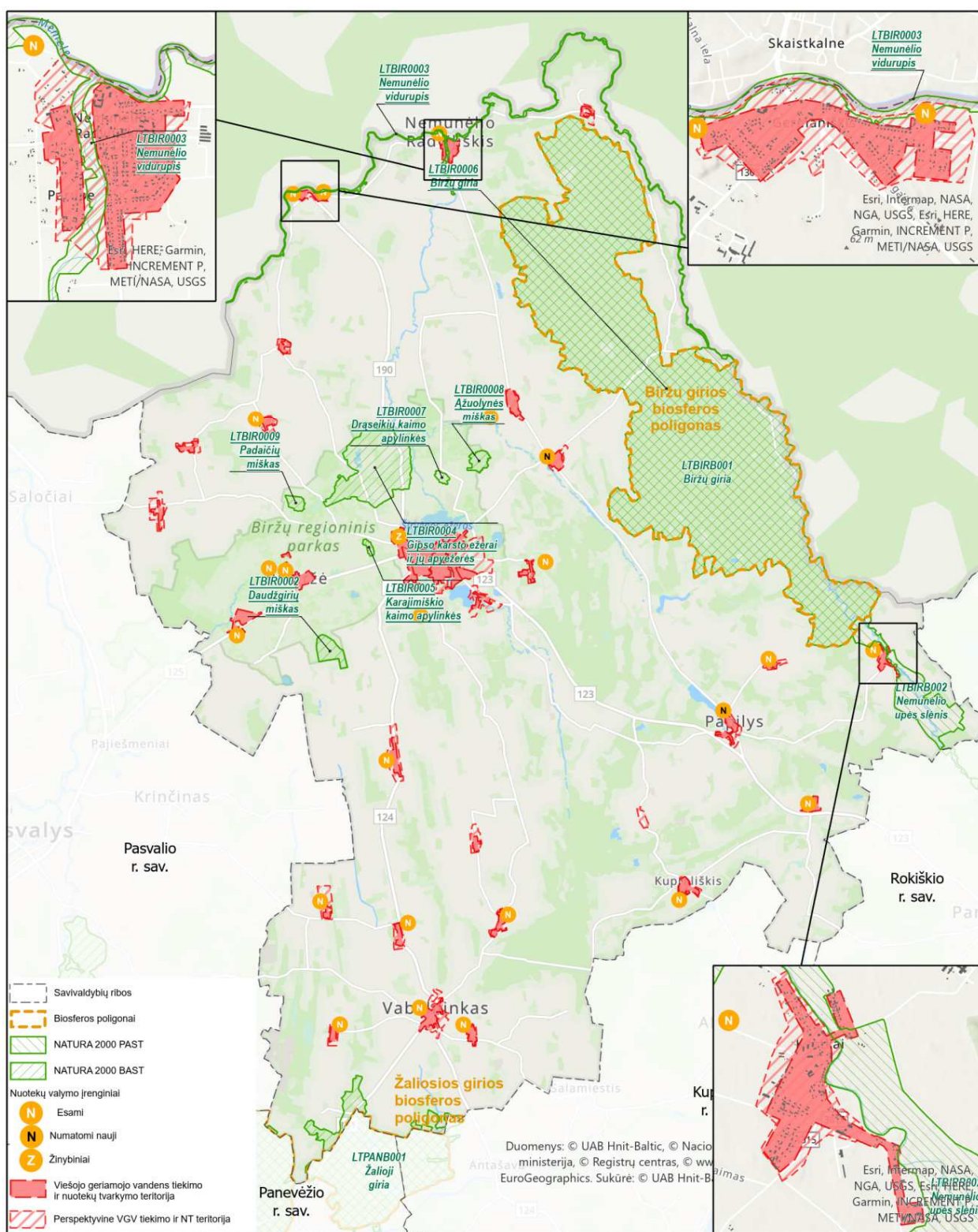
Regioninis parkas	Draustinis	PAST/BAST teritorija	Urbanizuota teritorija (kaimas, miestelis, miestas)	Infrastruktūros plėtros kryptis numatoma teritorijos daliai, patenkančiai į saugomos teritorijos ribas	Pastaba
Biržų RP	Biržų urbanistinis draustinis	-	Biržų miestas, Biržų k.	Biržų miesto aglomeracija – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra.	Dalis Biržų miesto aglomeracijos, patenkančios į Biržų RP, sutampa su gyvenamosios paskirties ir rekreacinio prioriteto zonomis.*
Biržų RP	-	-	Pabiržė-Naciūnai	I- infrastruktūros plėtros kryptis – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra	Teritorija sutampa su gyvenamosios paskirties prioriteto zona*.
Biržų RP	-	-	Likėnai	I- infrastruktūros plėtros kryptis – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra	Teritorija sutampa su rekreacinio prioriteto zona, maža dalis patenka į ekologinės apsaugos prioriteto zoną*.
Biržų RP	-	-	Kirdonys	I- infrastruktūros plėtros kryptis – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra	Teritorija sutampa su rekreacinio prioriteto zona, dalis patenka į ekologinės apsaugos prioriteto zoną. Esamos urbanizuotos Tatulos kraštovaizdžio draustinio dalys (~3.34 ha ir 0,8 ha plotu ties Gurių g. ir Žalgirio g.) įtraukiamos į VGVNT teritoriją*.
-	-	LTBIR0003 Nemunėlio vidurupis	Germaniškis	II- infrastruktūros plėtros kryptis – paliekamas esamas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas.	I-mos infrastruktūros plėtros krypties teritorija į buveinių apsaugai svarbios teritorijos Nemunėlio vidurupis (LTBIR0003) ribas nepatenka.
-	Nemunėlio-Apaščios geologinis draustinis	LTBIR0003 Nemunėlio vidurupis	Nemunėlio Radviliškis	II- infrastruktūros plėtros kryptis – paliekamas esamas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas.	I-mos infrastruktūros plėtros krypties teritorija į buveinių apsaugai svarbios teritorijos Nemunėlio vidurupis (LTBIR0003) ir Nemunėlio-Apaščios geologinio draustinio ribas nepatenka.

-	-	LTBIRB002 Nemunėlio upės slėnis	Kvetkai	I- infrastruktūros plėtros kryptis – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra	Į paukščių apsaugai svarbios teritorijos LTBIRB002 Nemunėlio upės slėnis ribas nedideliu plotu patenka Kvetkų kaimo viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos jau esamose užstatytose kaimo teritorijose. Kaimo dalyje, patenkančioje į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją naujų nuotekų valymo įrenginių ir nuotekų išleistuvų neplanuoja.
---	---	---------------------------------------	---------	---	---

*Vadovaujantis Biržų regioninio parko tvarkymo planu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2010-01-28 įsakymu Nr. D1-83, rengiamo specialiojo plano sprendiniai atitinka Tvarkymo plano Gyvenamųjų vietovių infrastruktūros ir plėtros kryptis:

- 27. *Pagrindinis gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros Biržų regioniniame parke principas – kompaktiškų gyvenviečių renovacija ir infrastruktūros tobulinimas, siekiant geriau patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų reikmes;*
- 28. *Skatinama įrengti šiuolaikinę technologijos lygį atitinkančius inžinerinius tinklus kompaktiškose regioninio parko gyvenamosiose vietovėse.*

Planuojama veikla nedarys reikšmingo neigiamo poveikio saugomoms Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms. Tikėtina, kad saugomų paukščių ir buveinių apsaugos būklė nepablogės, nes vandentiekos ir vandenvalos infrastruktūros plėtra rekomenduojama esamų, užstatytų teritorijų gyventojų aprūpinimui inžineriniais tinklais, nenumatant gyvenvietės teritorinės plėtros į paukščių ir buveinių apsaugai svarbias teritorijas. Manoma, kad moderni vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę inžineriniuose tinkluose, tuo pačiu ir paviršinių bei požeminių vandens išteklių taršos sumažėjimą buitinėmis nuotekomis. Tokiu būdu „Natura 2000“ teritorijos bus apsaugotos nuo galimo gamtinės aplinkos teršimo.

3.7. pav. Saugomų teritorijų ir „Natura 2000“ teritorijų tinklas savivaldybės teritorijoje ir vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų atžvilgiu

Galimas neigiamas poveikis statybų metu gali būti sumažintas, laikantis LR teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų (VAZ apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų kt.). Konkrečių inžinerinės infrastruktūros objektų ir su jais susijusių veiklų realus poveikis konkrečioms teritorijoms turėtų būti įvertintas rengiant teritorijos detalų planą ir/ar techninį projektą. Jo rengimo metu turėtų būti nustatytos

darbų rūšys ir apimtys, siekiant įvertinti ar tie darbai atitinka Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatas, patvirtintas LR vyriausybės 2004-03-15 nutarimu Nr. 276 reglamentuotą leidžiamų darbų sąrašą paukščių ir buveinių apsaugai skirtose saugomoje teritorijoje.

Plėtros (specialiojo) plano keitimo įgyvendinimas nedarys neigiamų pasekmių kraštovaizdžiui. Planu rekomenduojama įrengti šiuolaikinę technologijos lygį atitinkančius inžinerinius tinklus, ku mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį bei nedarkant aplinkos.

Visas nuotekas, susidarančias šalia jautrių teritorijų, numatoma nuvesti į esamus arba planuojamus nuotekų valymo įrenginius ir, išvalytas iki nustatytų reikalavimų, išleisti į aplinką. Saugomose teritorijose nauji nuotekų valymo įrenginiai ir išleistuvai neplanuojami. Vandentvarkos teritorijose, patenkančiose į „Natura 2000“ teritorijas ar su jomis besiribojančiose, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama urbanizuotose teritorijose bei prisilaikant aplinkosauginių reikalavimų.

Kadangi plėtros (specialiojo) plano sprendinių įgyvendinimas sąlygos gruntinių bei paviršinių vandenų taršos sumažėjimą buitinėmis nuotekomis bei avarijų tikimybių sumažėjimą, tai atsižvelgiant į plano mastą ir pobūdį, aspektų, galinčių sukelti reikšmingas neigiamas pasekmes BAST ir jose saugomoms vertybėms, nenustatyta.

Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikia jose plėtojama pagal LR saugomų teritorijų, LR aplinkos apsaugos, LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, LR miškų, LR teritorijų planavimo, LR statybos bei kitus įstatymus, planavimo dokumentus, saugomų teritorijų, jų zonų, teritorijos dalių ar paveldo objektų tipinius ir (ar) individualius apsaugos reglamentus ir kt.

Vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto LR aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymu Nr. D1-255 37 punktu, rengiant vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros teritorijų, susijusių su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima joms aplinka detaliuosius planus ir/ar techninius/darbo projektus, būtina nustatyti planuojamos ūkinės veiklos „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą.

Gamtinio karkaso teritorijos:

Gamtiniu karkasas - vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkos apsaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtiniame karkase veikla gali būti vykdoma tik įvertinus jos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti. Gamtiniame karkase apribojimus nustato LR aplinkos apsaugos įstatymas, LR saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei eilė kitų, veiklą reglamentuojančių dokumentų.

Gamtinio karkaso teritorijų sistemą Biržų rajone sudaro:

Geoekologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatingą ekologinę svarbą bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, karsto paplitimo ir požeminių vandenų intensyvaus maitinimo plotus. Jos skiria stambias gamtines geosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio pusiausvyrą. Geoekologinėms takoskyroms Biržų rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie teritorijos fragmentai:

- Regioninės svarbos Mūšos – Nemunėlio geoekologinės takoskyros ruožas Julijanavos k. (šiaurėje) – Kirkilų k. – Klausčių k. – Gataučių k. – Ilgalaukių k. – Einorių k. (pietrytinėje dalyje) atkarpoje;
- Regioninės svarbos Žiemgalos geoekologinės takoskyros ruožas Kirdonėlių k. – Bitniškiu k. – Peleniškiu k. atkarpoje.

Didesnioji geoekologinėms takoskyroms priskiriamų teritorijų dalis yra agrariškai stipriai įsavintos, todėl priskiriamos pažeisto arba silpno geoekologinio potencialo kategorijai ir tik mažesnioji dalis - teritoriškai susieta su intensyvaus karsto zona ar upių takoskyrose esančiais miškais ir tapatinamos su patikimo ar riboto geoekologinio potencialo teritorijomis.

Vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos galinčios apkeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai bei grupės, natūralios pievos, pelkės, bei kiti vertingi stambesnių geosistemų ekotopai. Vidinio stabilizavimo arealams Biržų rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

- Regioninę svarbą turintis Biržų girios vidinio stabilizavimo arealas, Žaliosios girios vidinio stabilizavimo arealas (nedidelė dalis pietvakariniame Biržų rajono savivaldybės pakraštyje), rajoninės ir vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealai: Biržų, Pabiržės, Medžvalakių, Guodžių, Dvargalių, Jackonių, Didžiosios Panemunės, Apušynės, Gulbinų Karklinų, Aukštuolių, Skriaudupio, Papilio, Vėliškėnų, Kyliškių, Griauzdės, Vaiginų, Pariškių.

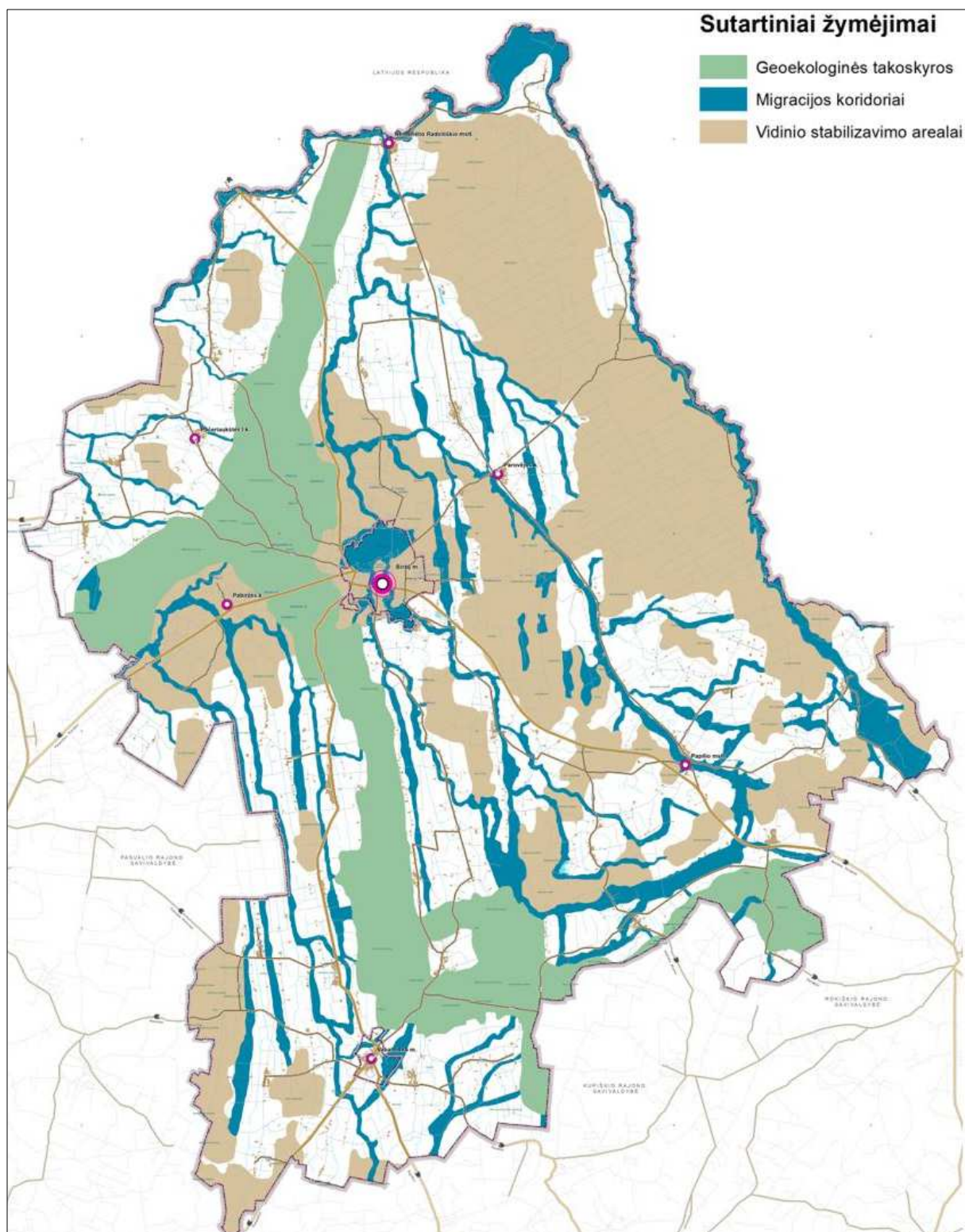
Didžioji vidinio stabilizavimo arealams priskiriamų teritorijų dalis, apimdama stambius rajono teritorijoje esančius miškus, priskiriama patikimo geoekologinio potencialo kategorijai. Mažesnė dalis, susieta su stambiai mozaikiškomis agrarinėmis-miškingomis teritorijomis, priskiriama silpno ir pažeisto geoekologinio potencialo kategorijai.

Migraciniai koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai ir kitos teritorijos, kuriais vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija. Migracijos koridoriams Biržų rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių arba dubaklonių teritorijų ruožai:

- Regioninę svarbą turintis Nemunėlio migracinio koridoriaus ruožas visame rytiniame ir šiauriniame Biržų rajono savivaldybės teritorijos paribyje;
- Rajoninę ir vietinę svarbą turintys: Apaščios (tame tarpe Širvenos ež.), Rovėjos, Upytės, Tatulos, Aukštosios Gervės, Krakties, Kruto, Čeriaukštės, Čeriaukštės I, Čeriaukštės II, Perkaso, Žemosios Gervės, Gervės, Serbentos, Varnupio, Obelaukio, Agluonos, Smardonės, Juodupės, Ringužės, Vabalos, Barono, Kadaro, Dunojėlio, Ilgojos, Garšvos, Gaigalo ir kitų mažesnių vandentekmiu slėnių ruožai ar jų atkarpos savivaldybės teritorijoje.

Didžioji migracijos koridoriams priskirtų teritorijų dalis, apimdama smulkius, seklius ir agrariškai įsavintus rajono teritorijoje esančius slėniukus, yra priskiriamos silpno ir pažeisto geoekologinio potencialo kategorijai ir tik maža dalis migracijos koridoriams priskiriamų teritorijos dalių (medynais apaugusios upių slėnių atkarpos) vertintinos kaip riboto ar patikimo geoekologinio potencialo.

Gamtinio karkaso teritorijos ir jų sklaida Biržų rajone pateikta 3.8 pav.

3.8. pav. Biržų rajono gamtinio karkaso schema

Patikimo geoekologinio potencialo teritorijos lokalizuotos ištisiniais miško masyvais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose - zonose, išsaugojusiose natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Šios teritorijos – tai turimas rajono gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms ypač saugomoms teritorijoms.

Riboto ir silpno geoekologinio potencialo teritorijos atitinka mišrios naudmenų mozaikos plotus, kuriose kaitaliojasi miškų ir žemės ūkio naudmenos, taip pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose. Šių teritorijų tvarkymas yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti.

Pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos atitinka intensyvios antropogeninės veiklos, pirmiausia agrarinės, gerokai pakeistose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško, nesubalansuoto žemės naudojimo, pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Tai žemės ūkio intensyvinimo politikos rezultatas, Biržų rajono savivaldybės teritorijoje palietęs apie 45% gamtinio karkaso teritorijų, o ypač regioninę svarbą turinčias Žiemgalos ir Mūšos – Nemunėlio geoekologines takoskyras (66% jų ploto), didžiosios dalies migraciniu koridorių teritorijas (apie 62% jų ploto) ir kiek mažesne dalimi vidinio stabilizavimo arealus (apie 29% jų ploto).

Gamtiniame veikla gali būti vykdoma tik įvertinus jos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti. Gamtiniame karkase apribojimus nustato LR aplinkos apsaugos įstatymas, LR saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei eilė kitų, veiklą reglamentuojančių dokumentų.

Plėtros (specialiojo) plano keitimo sprendiniai nedarys neigiamo poveikio gamtinio karkaso teritorijoms, nes vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros poreikis yra tik urbanizuotose teritorijose. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai bus planuojami urbanizuotose teritorijose, gatvių raudonosiose linijose, todėl poveikis nenumatomas.

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės:

Svarbūs Biržų rajono kultūros paveldo objektai yra reikšmingi viso Šiaurės Lietuvos regiono mastu. Reikšmingiausi yra į Lietuvos Respublikos registrą įrašyti teritoriniai paveldo objektai, pasižymintys menine ar/ir kraštovaizdine verte. Archeologinis rajono paveldas nėra gausus. Yra tik trys piliakalniai. Vyrauja statinių kompleksai, statiniai, paminklai žymiesiems žmonėms, įvykiams atminti, laidojimo, įvykių vietos, atspindinčios valstybės kultūros ir istorijos raidą. Biržų rajono savivaldybė pasižymi reikšmingu statinių, dvarų, memorialinių sodybų paveldu. Biržų rajone buvo daug dvarų sodybų, išlikę tik kai kurių dvarų sodybų kompleksų fragmentai. Dalyje dvarų sodybų – likę tik atskiri blogos būklės statiniai, kitoms - panaikinta teisinė apsauga.

Plėtros (specialiojo) plano keitimu numatomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros teritorijos (nustatytos viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos bei perspektyvinės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos) buvo parenkamos, siekiant tenkinti vartotojų poreikius mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai bei nekenkiant saugomoms gamtos ir kultūros vertybėms.

Siekdami užtikrinti, kad plėtros plano keitimo sprendiniai neturėtų neigiamo poveikio saugomoms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms, rengiant tolimesnius teritorijų detaliuosius planus ir/ar techninius projektus, numatoma vadovautis kultūros paveldo vertybių teritorijoms ir jų apsaugos zonoms taikomais LR gamtos ir kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais įstatymais bei teisės aktais.

Perspektyvoje rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir techninius projektus naujų įrenginių (vandenviečių, vandens gerinimo įrenginių, nuotekų valymo įrenginių, siurblių) ar trasų įrengimui būtina skirti ypatingą dėmesį kultūros paveldo vertybėms ir kraštovaizdžio išsaugojimui.

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai planuojami tik gatvių raudonosiose linijose, atsižvelgiant į kultūros paveldo tvarkybos reglamentus – privalomųjų tvarkybos norminių dokumentų, nustatančių darbų planavimo, projektavimo, vykdymo ir su tvarkyba susijusių

procedūrų atlikimo taisyklės ir reikalavimus, užtikrinančius autentiškumo išsaugojimą, sistemos dalis.

Kultūros paveldo objektuose ir vietovėse, siekiant nepažeisti vertingųjų savybių, nustatytų Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra sprendžiama individualiai (konkrečiam kultūros paveldo objektui ir vietovei).

Plėtros (specialiojo) plano sprendiniai neprieštarauja kultūros vertybių apsaugą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais nustatytiems reikalavimams.

Žemės judinimo ar kasimo darbai Kultūros paveldo objektuose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, teritorijose, privaloma vykdyti paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01.2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių pradinė apsauga numatyta vadovaujantis LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi - jei atliekant statybos ar kitokius darbus bus aptikta archeologinių radinių ar kitų nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui.

Biržų rajono savivaldybėje esančių kultūros paveldo objektų ir teritorijų sąrašas pateikiamas 1 priede ir grafinėje dalyje. (Duomenų šaltinis: Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registro duomenys <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>).

1 priede pateikiamas kultūros paveldo objektų ir teritorijų sąrašas nėra baigtinis, kadangi Kultūros vertybių registro (KVR) duomenys yra nuolat pildomi, atnaujinant apskaitos dokumentaciją. Atsižvelgiant į tai, rengiant planavimo ar techninius/darbo projektus būtina vadovautis <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search> pateikta aktualia informacija.

Vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 8 straipsnio 12 dalimi, Kultūros vertybių registro duomenys yra vieši ir skelbiami tinklapyje adresu <https://kvr.kpd.lt>.

3.5. Ar plano įgyvendinimas gali sąlygoti teritorijos aplinkos kokybės normų viršijimą

Plėtros (specialiojo) plano keitimo įgyvendinimas nesąlygos teritorijos aplinkos kokybės pablogėjimo ir kokybės normų viršijimo, o išplėtus nuotekų tvarkymo sistemą, bus surenkama ir iki nustatytų užterštumo rodiklių išvaloma daugiau Biržų rajono savivaldybės gyvenvietėse susidaranti buitinių nuotekų, tuo būdu sumažinant paviršinių ir požeminių vandenų taršą. Numatomas teigiamas poveikis paviršinių vandenų kokybei, daugiau gyventojų gaus kokybiškesnį ir saugiai tiekiamą vandenį (numatoma vandens gerinimo įrenginių statyba). Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo pobūdis teikiamas 2.7 lentelėje.

Rengiant specialiojo plano keitimą, numatoma, kad 31-oje gyvenamojoje vietovėje vanduo gyventojams bus tiekiamas centralizuotai - numatoma vandentiekio plėtra 26-iose gyvenamosiose vietovėse, o vienoje (Parovėjos k.) numatoma įrengti centralizuotą vandens tiekimo sistemą naujai (tinklai, vandenvietė ir vandens gerinimo įrenginiai); 26-oje gyvenamosiose vietovėse nuotekos bus tvarkomos centralizuotai - numatoma centralizuotų nuotekų surinkimo plėtra 22-oje gyvenamosiose vietovėse, o trijose (Papilio mst., Parovėjos k., Kilučiai) numatoma įrengti nuotekų surinkimo tinklus naujai ir pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius (požeminio tipo).

3.6. Ar teritorija yra jautri ir (arba) vertinga aplinkos apsaugos požiūriu

Dalis teritorijos, į kurią patenka planuojami vandentiekio ir nuotekų tinklų koridoriai yra jautri ir (arba) vertinga aplinkos apsaugos požiūriu, tačiau esamų tinklų atnaujinimas tik dar labiau padidins jų vertę – sumažės buitinių nuotekų infiltracijos lygis, avarijų tikimybė, tuo pačiu požeminių bei paviršinių vandenų tarša buitinėmis nuotekomis. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar techninius/darbo projektus būtina įvertinti aplinkinių teritorijų pobūdį ir charakteristikas kiekvienu konkrečiu atveju, suderinti projektus su atsakingomis institucijomis.

Rengiant plėtros (specialiojo) plano keitimą, visiems gamtinės aplinkos komponentams yra taikomas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, kuris sudaro prielaidas išsaugoti gamtinės aplinkos komponentus. Biržų rajono savivaldybės teritorijos plėtros plano keitimo sprendiniuose siūlomos centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistemos vystymo kryptys, kurių įgyvendinimas padėtų sumažinti nevalytų ar nepakankamai apvalytų nuotekų patekimą į atvirus vandens telkinius, gruntą, tuo pačiu mažintų dirvožemio taršą, o tai teigiamai įtakotų bioįvairovę ir gamtinę aplinką.

3.7. Kita informacija

Rengiamas Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas pagal poreikį detalizuoja Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo, Biržų miesto teritorijos bendrojo plano bei kitų vietovės lygmens bendrųjų planų (inžinerinių (vandentiekio, nuotekų) tinklų) sprendinius. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) ir priimtų sprendinių poveikio vertinimas buvo atliktas rengiant šią teritorijų bendruosius planus.

4. INFORMACIJA APIE PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ APLINKAI REIŠKŠMINGUMĄ

Plėtros (specialiojo) plano sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas buvo įvertintas, atsižvelgiant į „Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ 2 priede pateiktus reikšmingumo nustatymo kriterijus. Taip pat buvo atsižvelgta ne tik į visas reikšmingumo nustatymo kriterijų grupes (*plano reikšmę, skatinant darnaus vystymosi principus, išsaugant aplinkos komponentus, įgyvendinant aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimus; su planu susijusių galimų aplinkos apsaugos problemų sprendimą; plano sprendinių sąsają su kitais planavimo dokumentais*), bet ir į plėtros (specialiojo) plano įgyvendinimo pasekmių pobūdį bei teritorijos, kurioje gali kilti pasekmės, savybes.

Informacija pateikiama, užpildant Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 3 priede pateiktą lentelę.

Lentelėje panaudoti šie sutartiniai ženklai (pagal Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo reikalavimus).

Plano sprendiniai suskirstyti į grupes, atsižvelgiant į Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo reikalavimus:

- + tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės.
- tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės.
- + / – tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės.
- 0 nenumatoma nei teigiamų, nei neigiamų reikšmingų pasekmių.
- ? nepakanka informacijos.

PLANO AR PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ APLINKAI REIŠKŠMINGUMAS

Aplinkos komponentas	Plano ar programų sprendiniai				Motyvai, pastabos
	Nauji vandentiekio tinklai	Nauji nuotekų tinklai	Vandenvietės įrengimas	Nuotekų valyklos įrengimas	
Paviršinis vanduo	0	+	0	+	Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesąlygos paviršinio vandens taršos padidėjimo, o nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros sprendiniai sąlygos paviršinio vandens

					taršos sumažėjimą–atnaujinus nuotekų surinkimo tinklus, sumažės buitinių nuotekų infiltracijos į dirvožemį lygis, avarių tikimybė, tuo pačiu požeminių bei paviršinių vandenų tarša buitinėmis nuotekomis.
Požeminis vanduo	0	+	0	+	Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesąlygos požeminio vandens taršos padidėjimo, o nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros sprendiniai sąlygos požeminio vandens taršos sumažėjimą–atnaujinus nuotekų surinkimo tinklus, sumažės buitinių nuotekų infiltracijos į dirvožemį lygis, avarių tikimybė, tuo pačiu požeminių bei paviršinių vandenų tarša buitinėmis nuotekomis.
Aplinkos oras	0	0	0	0	Plano sprendiniai nesąlygos aplinkos oro taršos padidėjimo.
Klimato veiksniai	0	0	0	0	Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesąlygos klimato veiksnių pokyčio.
Dirvožemis	0	+	0	+	Plano sprendiniai nesukels reikšmingų neigiamų pasekmių dirvožemiui, o nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra turės teigiamų pasekmių dirvožemiui–atnaujinus nuotekų surinkimo tinklą, sumažės buitinių nuotekų infiltracijos į dirvožemį lygis, avarių tikimybė, tuo pačiu, požeminių bei paviršinių vandenų tarša buitinėmis nuotekomis.
Natūralios buveinės ir biologinė įvairovė (įsk. pasekmės)	0	0	0	0	Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesukels reikšmingų pasekmių natūralioms

gyvūnijai ir augalijai)					buveinėms ir biologinei įvairovei.
Kraštovaizdis	0	0	0	0	Plano įgyvendinimas gali daryti nebent trumpalaikį nereikšmingą neigiamą poveikį kraštovaizdžiui statybų metu (triukšmas, dulketumas, aptvertos teritorijos ir pan.).
Kultūros paveldas	+	+	+	+	Plano įgyvendinimas nedarys reikšmingų neigiamų pasekmių kultūros paveldo objektams. Sprendiniai nuotekų šalinimo ir vandentvarkos srityje turės teigiamą poveikį tiems kultūros paveldo objektams, kurių priežiūrai reikalinga vandentvarkos inžinerinė infrastruktūra.
Materialiniai antropogeniniai ištekliai	0	0	0	0	Plano sprendiniai nesukels reikšmingų pasekmių materialiniams antropogeniniams ištekliais.
Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys ištekliai	0	0	0	0	Plano sprendiniai nesąlygos reikšmingo gamtos išteklių sumažėjimo.
Žmonių sveikata	+	+	+	+	Plano sprendiniai sąlygos teigiamas pasekmes žmonių sveikatai – saugus švarus vartoti vanduo, švaresnė aplinka.
Žmonių gerovė	+	+	+	+	Plano sprendiniai tiesiogiai skirti visuomenės gerovei.
Žmonių saugumas	+	+	+	+	Planuojami sprendiniai nesukels neigiamų pasekmių žmonių saugumui, o pagerinta vandens kokybė, mažiau užteršta aplinka padės užtikrinti sveikatos saugumą.
Aplinkos komponentų ir pasekmių jiems tarpusavio sąveika	0	0	0	0	Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nedarys reikšmingo poveikio aplinkos komponentų tarpusavio sąveikai.

Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimas vykdomas, laikantis nustatytų apribojimų planuojamai teritorijai, galiojančių aplinkos apsaugos, higienos bei statybos ir projektavimo normatyvinių dokumentų reikalavimų ir neturės neigiamo poveikio aplinkai bei gretimybėms, pagerins rajono savivaldybės teritorijos dirvožemio kokybę ir paviršinių/požeminių vandens telkinių kokybę.

5. KITA INFORMACIJA

5.1 Informacija apie priemones, numatytas neigiamų pasekmių aplinkai prevencijai vykdyti, pasekmėms sumažinti ar kompensuoti

Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą, numatomas teigiamas poveikis žmonių sveikatai, gyvenimo kokybei, aplinkai, visi galimi jos poveikiai aplinkai bus mažesni, lyginant su dabartine situacija, todėl specialios poveikio mažinimo priemonės nenumatomos.

Kadangi plėtros (specialiojo) plano keitimu nustatytos tik viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, įvertinti galimi jų aprūpinimo inžinerine infrastruktūra būdai bei nustatyti plėtros prioritetai, plano keitimo rengėjų nuomone, konkrečios priemonės neigiamų pasekmių aplinkai prevencijai vykdyti, pasekmėms sumažinti ar kompensuoti turėtų būti numatomos tolesniuose planavimo/projektavimo etapuose (t.y. detaliojo plano ir statybos (techninio ir/ar darbo) projekto rengimo metu, laikantis LR teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų – sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, stebėsenos (monitoringo) taisyklių ir pan.).

Vandentiekio tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos naujos statybos ir/ar rekonstrukcijos metu įmanomas trumpalaikis ir nereikšmingas poveikis aplinkai dėl statybos darbų vykdymo. Vykdamas projektavimo ir statybos darbus bei eksploatuojant infrastruktūrą, neigiamų pasekmių aplinkai prevencija turės būti įgyvendinta institucinės kontrolės ir stebėsenos priemonėmis LR teisės aktuose numatyta tvarka. Taikant šias priemones, reikšmingos neigiamos pasekmės aplinkai labai mažai tikėtinos.

5.2 Informacija apie galimą visuomenės nepasitenkinimą planu

Įgyvendinant įvairių lygmenų projektus, visada yra svarbu atsižvelgti į visuomenės nuomonę ir išklausti pastabas ir/ar pasiūlymus, susijusius su konkrečiu projektu. Atrankos strateginiam pasekmių aplinkai vertinimui atlikimo stadijoje, kai dar tik pradedamos vykdyti visuomenės dalyvavimo projekte procedūros, reikalinga numatyti, kokį nepasitenkinimą gali iššaukti konkretus vykdomas projektas.

Manoma, kad visuomenės nuomonė bus teigiama, nes specialiojo plano keitimu numatomas Biržų rajono vandentvarkos ūkio sutvarkymas, kuris tiesiogiai skirtas žmonių gyvenimo kokybei gerinti. Šio plano sprendiniai neprieštarauja galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams ir kt. įstatymams/dokumentams, reglamentuojantiems geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą.

Kadangi plėtros plano keitimo pagrindinis tikslas yra aprūpinti kuo daugiau gyventojų (75 proc.) centralizuotomis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, todėl nemanoma, jog visuomenė reikštų nepasitenkinimą šia planuojama ūkine veikla.

Apie rengiamą specialųjį planą visuomenė informuota teisės aktų nustatyta tvarka, nusiskundimų ar priekaištų dėl rengiamo plano keitimo nebuvo gauta.

6. PLANO RENGIMO ORGANIZATORIAUS PRELIMINARUS SPRENDIMAS, AR ŠIAM PLANUI TURĖS BŪTI ATLIEKAMAS STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentas rengiamas vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2014-12-23 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1467, 10.2 punktu: „*kai rengiamas Aprašo 6.1 ar 10.1 papunktyje nurodyto plano ar programos neesminis pakeitimas (teritorijų planavimo dokumentų atveju – patikslinimas, jeigu juo nustatomi ūkinės veiklos, įrašytos į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedus, vystymo pagrindai). Organizatorius, sprenddamas, ar plano, programos pakeitimas yra esminis, ar neesminis, gali konsultuotis su vertinimo subjektais*“.

Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planu, patvirtintu Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011-05-26 sprendimu Nr. T-145, buvo išnagrinėtas plėtros (specialiojo) plano sprendinių poveikis saugomoms teritorijoms, atliekant Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atranką (buvo priimtas sprendimas neatlikti Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo, t.y. nuspręsta netęsti tolimesnių procedūrų).

SPAV vertinimo ataskaita buvo atlikta, rengiant Biržų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą (**TPD Nr.K-RJ-36-18-240**, 2020 m.) ir Biržų miesto bendrąjį planą (2014 m.) bei rengiant vietovės lygmens bendruosius planus (Vabalninko miesto teritorijos bendrasis planas, **TPD Nr.K-VT-36-17-54**, 2020 m.).

Vadovaujantis plano sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo analizės rezultatais, plano rengimo organizatoriaus preliminarus sprendimas – Biržų rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimui strateginis pasekmių aplinkai vertinimas neturi būti atliekamas.

1 PRIEDAS

NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS PAVELDO VERTYBIŲ SĄRAŠAS

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas (r. - registrinis, p. - paminklas, v.s. - valstybės saugomas.)	Adresas
10483	Biržų pilis	p.	Radvilos g. 3, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
10484	Pastatų komplekso namas	v.s.	Vytauto g. 23, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
10485	Poeto Juliaus Janonio-Vaidilos Ainio gimtosios sodybos vieta	r.	Beržinių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
10486	1863 m. sukilimo Gudiškio mūšio vietos kompleksas	v.s.	Gudiškio k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
10488	Rašytojo Balio Sruogos sodyba	v.s.	Baibokų k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
10816	Astravo dvaro sodybos rūmai	p.	Astravo g. 17, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
10817	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	r.	Vytauto g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
10818	Biržų žydų - holokausto aukų kapas	r.	Paežerių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
10822	Poeto, vertėjo Stanislovo Dagilio kapas	v.s.	Peleniškių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
10823	Antrojo pasaulinio karo Sovietų sąjungos karių palaidojimo vieta	r.	Nemunėlio Radviliškio mstl., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
10826	Dailininko Petro Kalpoko sodyba	v.s.	Vanagynės k., Papilio sen., Biržų r. sav.
10827	Papilio dvaro sodybos ponų namas	r.	Kaštonų g. 1, Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
10828	1863 m. sukilėlių kapas, vad. Anglių kalnu	v.s.	Balzieriškio k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
10829	Boriso Dauguviečio sodybos liekanos	v.s.	Dauguviečių vs., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
10830	Knygnešio Jurgio Bielinio gimtosios sodybos vieta	r.	Purviškių I k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
10831	Knygnešio, publicisto Jurgio Bielinio kapas	v.s.	Suosto k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
10832	Namas	r.	S. Nėries g. 4, Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
10833	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	r.	S. Nėries g., Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
11282	Skrebiškio buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Skrebiškio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
11839	Lietuvos partizanų kapas	r.	Švyturio g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
11862	Užubalių kaimo Holštenų šeimos senosios kapinės	v.s.	Užubalių k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.

11874	Nemunėlio Radviliškio žydų žudynių vieta ir kapas	v.s.	Pagojų k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
12064	Biržų, Astravo kapinynas	r.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
1308	Kapinių koplyčios ir vartų kompleksas	v.s.	Dilių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
1309	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia	v.s.	Radvilos g. 5, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
1310	Kuprelišio Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios komplekso šventoriaus tvora su vartais ir varteliais	v.s.	Kuprelišio mstl., Papilio sen., Biržų rajono sav.
1311	Gulbinų kaimo pradinės mokyklos pastatas	r.	Pauliaus Drevinio g. 10, Gulbinų k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
1312	Klebonijos ir bažnyčios pastatų kompleksas	v.s.	Bažnyčios a. 7, Pabiržės mstl., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
1313	Papilio evangelikų reformatų bažnyčios statinių komplekso evangelikų reformatų bažnyčia	v.s.	Rožių g. 42, Papilio mstl., Papilio sen., Biržų rajono sav.
1314	Jasiuliškių kaimo kapinių koplyčios ir vartų kompleksas	v.s.	Jasiuliškių k., Vabalninko sen., Biržų rajono sav.
1315	Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios ansamblis	v.s.	S. Nėries g. 2, Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
15824	Pastatas	v.s.	J. Bielinio g. 1, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
16596	Mieleišių kaimo kapinių koplyčia	r.	Mieleišių k., Širvėnos sen., Biržų rajono sav.
16621	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	r.	Grumšlių k., Pačeriaukštės sen., Biržų rajono sav.
16730	Poeto, 1863 m. sukilėlio Juliaus Anusavičiaus kapas	v.s.	Daumėnų k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
16785	Poeto, dramaturgo Kazio Binkio gimtinės vieta	v.s.	Gudelių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
17073	Biržų istorinė dalis	r.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
1905	Biržų piliavietė	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
1907	Klausučių piliakalnis	p.	Klausučių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
1908	Rinkuškių, Juodelių piliakalnis, vad. Velniakalniu	p.	Rinkuškių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
1909	Skrebiškių alkakalnis vad. Bažnyčios kalnu	v.s.	Biržų r. sav. teritorija k., Biržų r. sav.
1916	Kadarų akmuo su dubenėliais ir ženklais	r.	Kadarų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
1917	Papilio įtvirtinta dvarvietė	p.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
1918	Žiobų piliakalnis	p.	Žiobų k.(negalioja nuo 1999.01.01), Biržų r. sav.
1919	Putrių akmuo, vad. Velnio laipteliais	v.s.	Putrių k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
1923	Ančiškių akmuo su "Velnio pėda"	v.s.	Ančiškių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
1924	Vabalninko kapinynas vad. Milžinkapiais	v.s.	Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.

20039	Juliaus Janonio p.	v.s.	J. Janonio a., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
20572	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios statinių kompleksas	v.s.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
20611	Borovskių šeimos antkapinis paminklas	r.	Pabiržės mstl., Pabiržės sen., Biržų rajono sav.
2063	Knygnešio Prano Verklio kapas	v.s.	Kęstučio g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
21542	1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Alfonso Petrulio ir Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko Vytauto Petrulio gimtosios sodybos vieta	v.s.	Kateliškių k., Vabalninko sen., Biržų rajono sav.
21543	Inžinieriaus Ernesto Galvanausko sodybos vieta	v.s.	Zizonių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
21663	Zizonių kaimo senosios kapinės	v.s.	Zizonių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
21898	Siaurojo geležinkelio kompleksas	v.s.	Panevėžio m., Panevėžio miesto sav.
21902	Siaurojo geležinkelio komplekso Biržų stotis	v.s.	Stoties g. 7, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
21903	Siaurojo geležinkelio komplekso Biržų stoties pirmas prekių sandėlis	v.s.	Stoties g., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
21904	Siaurojo geležinkelio komplekso Biržų stoties depo pastatas	v.s.	Stoties g. 9A, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
21905	Siaurojo geležinkelio komplekso Biržų stoties vandens bokštas	v.s.	Stoties g., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
21906	Siaurojo geležinkelio komplekso Biržų stoties bagažinė	v.s.	Stoties g. 9, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
21907	Siaurojo geležinkelio komplekso Gulbinų stotis	v.s.	Gulbinų k., Pabiržės sen., Biržų rajono sav.
21908	Siaurojo geležinkelio komplekso Kraštų stotis	v.s.	Užugulbinės k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
22072	Lietuvos nepriklausomybės akto signataro, visuomenės, kultūros veikėjo Jokūbo Šerno kapas	p.	Nemunėlio Radviliškis, Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
22434	Biržų banko statinių komplekso bankas	v.s.	Kęstučio g. 10, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22801	Pastatas	v.s.	S. Dagilio g. 8, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22835	Biržų pilies rūmai	p.	Radvilos g. 3, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22836	Biržų pilies tiltas	p.	Radvilos g. 3, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22837	Biržų pilies vartų liekanos	p.	Radvilos g. 3, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22842	Dailininko Petro Kalpoko sodybos namas	v.s.	Vanagynės k., Papilio sen., Biržų r. sav.

22843	Dailininko Petro Kalpoko sodybos klėtis	v.s.	Vanagynės k., Papilio sen., Biržų r. sav.
22844	Dailininko Petro Kalpoko sodybos tvartas	v.s.	Vanagynės k., Papilio sen., Biržų r. sav.
22847	Boriso Dauguviečio sodybos liekanų klėtelė	v.s.	Dauguviečių vs., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
22848	Boriso Dauguviečio sodybos liekanų baseinas	v.s.	Dauguviečių vs., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
22881	Pastatų kompleksas	v.s.	Vytauto g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
22882	Pastatų komplekso arklidė	v.s.	Vilniaus g. 12A, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
23135	1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Jokūbo Šerno gimtosios sodybos vieta	v.s.	Jasiškių k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
23165	Pagirių kaimo koplytelė	v.s.	Pagirių k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
23631	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios komplekso bažnyčia	v.s.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
23632	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios komplekso varpinė	v.s.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
24812	Nemunėlio Radviliškio tiltas	v.s.	Nemunėlio Radviliškio mstl., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
25941	Astravo dvaro sodybos sargo namas	p.	Astravo g. 13, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
25942	Astravo dvaro sodybos tiltas	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
25943	Astravo dvaro sodybos vartų stulpai	p.	Astravo g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
25944	Astravo dvaro sodybos tiltas-užtvanka	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
25945	Astravo dvaro sodybos vandens malūnas	p.	Astravo g. 20, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
25946	Astravo dvaro sodybos parkas	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
27093	Drąseikių kapinynas	v.s.	Drąseikių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
27604	Biržų banko statinių kompleksas	v.s.	Kęstučio g. 10, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
27605	Biržų banko statinių komplekso tvora su vartais	v.s.	Kęstučio g. 10, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
27606	Biržų banko statinių komplekso ūkinis pastatas	v.s.	Kęstučio g. 10, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
2811	Krauklių stiklo gaminių dirbtuvės vieta, vad. Stiklo pečiumi	p.	Krauklių k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
29612	Nepriklausomybės kovų dalyvio Jono Variakojo gimtosios sodybos vieta	v.s.	Rinkuškių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
29613	Generolo Kazio Ladigos gimtinės vieta	v.s.	Iškonų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
29618	Vanagiškio akmuo su ženklais	v.s.	Papilio sen., Biržų r. sav.

29835	Biržų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios statinių kompleksas	v.s.	Radvilos g. 5, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
29836	Šventoriaus tvora su vartais	v.s.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
29837	Papilio evangelikų reformatų bažnyčios statinių kompleksas	v.s.	Rožių g. 42, Papilio mstl., Papilio sen., Biržų r. sav.
29838	Papilio evangelikų reformatų bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	v.s.	Rožių g., Papilio mstl., Papilio sen., Biržų r. sav.
29839	Kuprelišio Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios kompleksas	v.s.	Kupiškio g. 12, Kuprelišio mstl., Papilio sen., Biržų rajono sav.
29840	Kuprelišio Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios komplekso Šv. arkangelo Mykolo bažnyčia	v.s.	Kuprelišio mstl., Papilio sen., Biržų r. sav.
29841	Kuprelišio Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios komplekso varpinė	v.s.	Kuprelišio mstl., Papilio sen., Biržų r. sav.
31435	Lietuvos partizano Petro Flanderio kapas	r.	Jokūbiškių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
31605	Kvetkų mokyklos pastatas	r.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
31612	Trišakių akmuo, vad. Batakmeniu, Čebatoriumi	r.	Trišakių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
31902	Lietuvos partizanų kapas	r.	Rožių g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
31903	Lietuvos partizanų kapas	r.	Gerkiškių k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
31909	Lietuvos partizanų Petro Skeberdžio ir Kosto Kėželio kapas	r.	Šimpeliškių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
31912	Lietuvos partizanų kapas	r.	Geidžiūnų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
31913	Lietuvos valstybės veikėjo Konstantino Šakenio kapas	r.	S. Nėries g., Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
31915	Lietuvos kario Anupro Sargūno kapas	r.	Butniūnų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
31916	Lietuvos kariuomenės karininko Jono Nastopkos kapas	v.s.	J. Nastopkos g., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
3219	Biržų senojo miesto vieta	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
32306	Vabalninko sinagogų pastatų kompleksas	r.	Pirties g. 3, 4, Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
32394	1941 m. birželio sukilėlių ir sovietinio teroro aukų kapai	r.	Kęstučio g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
32395	Lietuvos partizanų kapas	r.	S. Nėries g., Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
32509	Lietuvos partizanų Jono ir Emilio Palšių kapas	r.	Nausėdžių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
32510	Lietuvos partizanų Juliaus Valainio ir Voldžio Jasiūno kapas	r.	Pardambių vs., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
32511	Lietuvos partizanų kapas	r.	Lamokėlių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
32512	Lietuvos partizano Jono Januškos kapas	r.	Skrebiškių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32513	Lietuvos partizano Edvardo Dūdės kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.

32514	Lietuvos partizano Viktoro Variakojo kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32515	Lietuvos partizano Albino Vitarto kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32516	Lietuvos partizano Petro Zabarausko kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32517	Lietuvos partizano Jono Binkio kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32518	Lietuvos partizanų Povilo Medelinsko, Jono ir Petro Balčiūnų kapai	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32519	Lietuvos partizano Jurgio Suveizdžio kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32520	Lietuvos partizano Petro Galvanausko kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32521	Lietuvos partizano Petro Dagio kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32522	Lietuvos partizano Petro Lapinsko kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32523	Lietuvos partizano Juozo Venslovo kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32524	Lietuvos partizano Benjamino Mališausko kapas	r.	Satkūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32525	Lietuvos partizano Adolfo Šleivos kapas	r.	Žvirblių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32526	Lietuvos partizanų Jono ir Juozo Bičiūnų kapas	r.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32527	Lietuvos partizano Prano Pavilionio kapas	r.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32528	Lietuvos partizano Danieliaus Karaliūno-Karaliaus ir partizanų ryšininko Povilo Tabulevičiaus kapas	r.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32529	Lietuvos partizano Jono Vėjelio kapas	r.	Žvagičių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32530	Lietuvos partizano Povilo Januševičiaus kapas	r.	Gajūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32531	Lietuvos partizano Jurgio Štraito kapas	r.	Gajūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32532	Lietuvos partizano Vinc Korsako kapas	r.	Gajūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32533	Lietuvos partizano Vlado Lukšės kapas	r.	Gajūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32534	Lietuvos partizano Viktoro Pavilionio kapas	r.	Gajūnų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32535	Lietuvos partizano Alfonso Juškos kapas	r.	Suosto k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
32536	Lietuvos partizano Jokūbo Katino kapas	r.	Suosto k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
32537	Lietuvos partizano Jono Bagdono kapas	r.	Kuldūnų k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
32538	Lietuvos partizano Jono Variakojo kapas	r.	Mantvydiškio k., Papilio sen., Biržų r. sav.

32539	Lietuvos partizano Jono Šlėgerio kapas	r.	Svidžių k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
32543	Lietuvos partizano Jono Plepio kapas	r.	Beržinių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
32544	Lietuvos partizano Petro Grabužio kapas	r.	Šilėnų k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
32545	Lietuvos partizano Jono Pranevičiaus kapas	r.	Kuprių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
32546	Lietuvos partizano Petro Suveizdžio kapas	r.	Kubilių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32547	Lietuvos partizano Petro Medelinsko kapas	r.	Skrebiškių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32548	Lietuvos partizanų Antano ir Kazio Zabarauskų kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32549	Lietuvos partizano Petro Mitro kapas	r.	Dukurnių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
32883	Sovietinio teroro aukų Alfonso Balčikonio ir Juozo Živatkausko kapas	r.	Kęstučio g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
32884	Lietuvos partizano Viliaus Gatavynos kapas	r.	Lyglaukių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
32885	Lietuvos partizano Jono Kairio kapas	r.	Lyglaukių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
32886	Lietuvos partizano Povilo Šepečio kapas	r.	Lyglaukių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
32887	1941 m. birželio sukilėlių kapas	r.	Smilgių k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
32888	1941 m. birželio sukilėlio Leandro Nemanio kapas	r.	Mieleišių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
32889	Lietuvos partizanų kapas	r.	Deikiškių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
32890	Lietuvos partizano Leono Zajarsko kapas	r.	Smilgių k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
32891	Lietuvos partizano Antano Ajučio kapas	r.	Šniukščių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
32902	Lietuvos partizanų Alfonso, Alfredo, Mindaugo Užbalių kapas	r.	Kupreliškis, Papilio sen., Biržų r. sav.
32903	Lietuvos partizano Vytauto Kaupo kapas	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
33182	Varniūnų senosios kapinės	r.	Varniūnų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
33496	Astravo dvaro palivarko sodyba	r.	Astravo g., Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
33529	Lietuvos politikų, kultūros ir visuomenės veikėjų Jono ir Martyno Yčų gimtosios sodybos atmintina vieta	r.	Šimpeliškių k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
33544	Vyčio apygardos Žaliosios rinktinės Pilėnų tėvūnijos partizanų vado Stepono Giedriko-Giriečio kautynių ir žūties vieta	r.	Balzieriškio k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
33546	Lietuvos partizanų slėptuvės-bunkerio vieta	r.	Eglynės vs., Parovėjos sen., Biržų r. sav.

33672	Lietuvos partizanų kapai	r.	Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.
33700	Lietuvos partizano Liudviko Šerno kapas	r.	Peleniškių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
33701	Lietuvos partizanų Alfredo Kudūkio ir Povilo Tuomo kapas	r.	Mickūnų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
33702	Lietuvos partizano Adolfo Vileišio kapas	r.	Deikiškėlių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
33703	Lietuvos partizano Kazio Galvanausko kapas	r.	Skrebiškių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
33704	Lietuvos partizano Edvardo Bičiūno kapas	r.	Kvetkų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
34286	Muoriškių pilkapių vieta	r.	Muoriškių k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
34287	Muoriškių pilkapių vieta II	r.	Tabokinės k., Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
36649	Biržų evangelikų reformatų bažnyčios statinių kompleksas	r.	Reformatų g. 3, 3A, 5, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
37343	Papilio dvaro sodybos kumetynas	r.	Kaštonų g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37344	Papilio dvaro sodybos arklidės pastato liekanos	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37345	Papilio dvaro sodybos kalvė	r.	Kaštonų g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37346	Papilio dvaro sodybos bravoro pastato liekanos	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37347	Papilio dvaro sodybos grūdų sandėlis	r.	Kaštonų g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37348	Papilio dvaro sodybos pirmas sandėlis	r.	Kaštonų g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37349	Papilio dvaro sodybos virtuvė	r.	Kaštonų g. 3, Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37350	Papilio dvaro sodybos svirnas-vežiminė	r.	Kaštonų g., Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37351	Papilio dvaro sodybos tvartas	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37352	Papilio dvaro sodybos antras sandėlis	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37353	Papilio dvaro sodybos daržinė	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
37354	Papilio dvaro sodybos pirmas ūkinis pastatas	r.	Papilio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
37485	Papilio dvaro sodybos parko fragmentai	r.	Papilio k., Papilio sen., Biržų r. sav.
37600	Biržų žydų ir karaimų senųjų kapinių ir žydų žudynių vietos kompleksas	r.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
38026	Nemunėlio Radviliškio evangelikų reformatų senosios kapinės	r.	Santakos g., Nemunėlio Radviliškis, Nemunėlio Radviliškio sen., Biržų r. sav.
38289	Vabalninko žydų senosios kapinės	r.	Martišiūnų g., Vabalninkas, Vabalninko sen., Biržų r. sav.

38503	Lietuvos kario Boleslovo Sirbikės kapas	r.	Ančiškių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
40443	Lietuvos partizanų stovyklos vieta	r.	Viršupėnų k., Parovėjos sen., Biržų rajono sav.
40455	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Kojeliškio vs., Papilio sen., Biržų rajono sav.
40613	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	r.	Medeikių k., Parovėjos sen., Biržų rajono sav.
417	Daniūnų dvaro sodybos fragmentai	r.	Daniūnų k., Krinčino sen., Pasvalio r. sav.
417	Daniūnų dvaro sodybos fragmentai	r.	Daniūnų k., Krinčino sen., Pasvalio r. sav.
417	Daniūnų dvaro sodybos fragmentai	r.	Daniūnų k., Krinčino sen., Pasvalio r. sav.
42428	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Kučgalio k., Papilio sen., Biržų rajono sav.
42573	1941 m. birželio sukilėlio, rezistento Petro Šerno kapas	r.	Skultiškių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
42598	Rūsysis	r.	J. Bielinio g., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
42599	p. žuvusiems už Lietuvos Nepriklausomybę	r.	Vytauto g. 4A, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų rajono sav.
42892	Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio, generolo leitenanto Stasio Nastopkos kapas	r.	Palaukės g. 15B, Rinkuškių k., Širvėnos sen., Biržų rajono sav.
43040	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Jackonių k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
43043	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Latvelių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
43045	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Remeikių k., Vabalninko sen., Biržų rajono sav.
43696	Lietuvos partizanų kapai	r.	Jokūbiškių k., Širvėnos sen., Biržų rajono sav.
43737	Lietuvos karininko, generolo leitenanto Maksimo Katchės kapas	r.	J. Nastopkos g., Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
5848	Miegonių pilkapynas, vad. Napoleono kapais	r.	Miegonių k., Papilio sen., Biržų r. sav.
5855	Vinkšinių kapinynas, vad. Milžinkapiais, Švedkapiais	r.	Vinkšinių k., Parovėjos sen., Biržų r. sav.
5857	Senkapis, vad. Milžinų kapais	r.	Pakalniečių k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
5859	Lamokėlių alkakalnis vad. Bažnyčios kalnu	v.s.	Lamokėlių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.
72	Astravo dvaro sodybos arklidė	p.	Astravo g. 15, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
73	Butautų dvaro sodyba	r.	Butautų k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.
75	Daudžgirių dvaro sodybos parkas	r.	Pagirių k., Pabiržės sen., Biržų rajono sav.
76	Didžiosios Panemunės dvaro sodybos fragmentai	r.	Didžiosios Panemunės k., Pačeriaukštės sen., Biržų r. sav.

78	Kraštų dvaro sodybos fragmentai	r.	Kraštų k., Papilio sen., Biržų r. sav.
80	Mantagailišio dvaro sodybos fragmentai	r.	Mantagailišio k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.
82	Pabiržės (Balandiškių) buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Balandiškių k., Pabiržės sen., Biržų r. sav.
85	Papilio dvaro sodyba	r.	Papilys, Papilio sen., Biržų r. sav.
853	Biržų pilies pirmas gynybinis statinys	p.	Radvilos g. 3, Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
854	Astravo dvaro sodyba	p.	Biržai, Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
86	Parovėjos dvaro sodyba	r.	Parovėjos k., Papilio sen., Biržų r. sav.
8786	Lietuvių poeto, vertėjo Stanislovo Dagilio paminklas	v.s.	Kęstučio g. 12, Biržų m., Biržų miesto sen., Biržų r. sav.
8796	Deikiškių kaimo kapinių kryžius	r.	Deikiškių k., Vabalninko sen., Biržų r. sav.